ИШОНЧ

ШУ АЗИЗ ВАТАН БАРЧАМИЗНИКИ! ЎЗБЕКИСТОН

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

1 НОЯБРЬ 1996 йил, ЖУМА

№ 87 (334)

БУ СОНДА:

2 БИЗДАН СЎРАБСИЗ

3 ҲАЛОЛ НИМА, ҲАРОМ-ЧИ?

4 ҲАФТАЛИК ТЕЛЕДАСТУРЛАР

Ислоҳотлар—давр талаби

ВАТАН ИШҚИ ЖЎШ УРСА...

Жиззах ва Сирдарё вилоятлари кенгашларининг сессиялари бўлиб ўтди. Сессияларда ташкилий масала кўриб чиқилди. Шавкат Мирзиёев Жиззах вилояти ҳокими, Ўктам Исмоилов эса Сирдарё вилояти ҳокими қилиб тайинланди.

Ҳар иккала вилоят кенгашлари сессияларида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Мамлакатимиз ислоҳотларнинг дастлабки, энг қийин, энг оғир босқичини енгиб ўтди, тараққиёт ва ривожланиш йўлидан собитқадамлик билан бормоқда. Узбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Жиззах ва Сирдарё вилоятлари кенгашларининг сессияларида сўзлаган нутқларида айнан шу мавзуга, иқтисодий ва мафкуравий ислоҳотларнинг боришига алоҳида урғу берилди.

Гарчи ҳар иккала вилоятда ҳам сўнгги йилларда эришилган ютуқлар оз бўлмасада, ислоҳотларни амалга ошириш борасида олиб борилаётган ишлар самараси кўнгилдагидек эмас. Жиззах вилоятида ҳам, Сирдарё вилоятида ҳам иқтисодиётимизнинг пойдевори бўлган қишлоқ хўжалиги қониқарсиз олиб борилаётир. Айниқса, пахта ва дон етиштириш кескин камайди. Ризқи-рўзимиз манбаи бўлган экин майдонларига боқимандалик, ўзибўларчилик, эгасизлик кайфиятида муомала қилиш ҳосилдорликни пасайтириб юборди. Локайдлик унумдорликни йўқотиб, ерни ишдан чиқарди. Тупроқни озиқлантириш, суғориш ва шудгорлаш қўл учида бажарилгани ёки ўз ҳолига ташлаб қўйилгани бу йилги оғир вазиятнинг вужудга келишга сабаб бўлди. Бу вилоятларда ерга муносабат, мулкка ва техникага муносабат ачинарли аҳволда.

«Техника ҳам сизнинг мулкингиз, — деди Президент куйиниб, — Хусусий мулкингиз. Тушуниб олинг. Мулк эгалари ўз ҳақ-ҳуқуқ-ларини билмайдилар. Хусусийлаштирилган фермаларда қорамол сони, сут етиштириш кескин камаймоқда». Бу эса ҳокимлардан тортиб агросаноат мутахассисларигача соҳани ўзибўларчилик ҳолатига ташлаб қўйишнинг оқибатидир.

Республикамиз раҳбарининг

> **«Ислоҳот-аввало одамлар онгидаги ўзгаришдир».**
>
> **Ислом Каримов**

нутқида таъкидлаб ўтилганидек, мазкур вилоятларда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, халқ хўжалиги соҳаларини ривожлантириш, ижтимоий масалаларни ҳал қилиш борасида жиддий камчиликларга йўл қўйилган. Аввало бозор иқтисодиёти моҳиятини тўла тушуниб етиш, қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш борасида олиб борилаётган ишлар талаб даражасида эмас. Айниқса қишлоқ жойларида ишчи ўринларини барпо этиш масаласи ташвиш туғдирмоқда. Зеро, бу жойларда ушбу масала бугунги куннинг энг долзарб вазифасига айланмоғи лозим. Давлатимиз раҳбарининг сессияларда сўзлаган нутқларида қишлоққа саноатни олиб кириш масаласига алоҳида эътибор берилди. Бу борада мавжуд имкониятлардан, маҳаллий хом ашёлардан фойдаланилмаётгани таъкидланди.

Бу вилоятларда фуқаролар соғлиғини мустаҳкалаш, турмуш шароитини яхшилаш, таълим-тарбия ва маданий-маънавий ишларни жонлантириш маҳаллий ҳокимият идораларининг ҳамиша диққат марказида бўлиши керак. Лекин далиллар бунинг аксини кўрсатмоқда. Бу борада йўл қўйилган камчиликлар ва уларни бартараф этиш йўллари Президент нутқида атрофлича таҳлил қилиб берилди.

«Томирида миллий ғурур, Ватан ишқи жўш урмаган одамдан жасорат кутиб бўлмайди, — деди муҳтарам Ислом Каримов. — Биз шундай муҳит яратишимиз керакки, юртимизнинг ҳар бурчагида, ҳар бир фуқаро қиёфасида озод ва обод Ватандан фахрланиш ҳисси кўзимизни яшнатиб турсин». Бу борада ҳокимликлар билан бирга маҳалла оқсоқоллари, хотин-қизлар кенгашлари, «Соғлом авлод учун» ва «Камолот» ёшлар жамғармаларининг кенг жамоатчиликка таяниб иш олиб боришлари алоҳида аҳамият касб этади. Жамоат ташкилотларининг фаолияти энг таъсирчан ва ҳозиржавоб фаолият эканини асло унутмаслик керак. Чунки жамоат ташкилотларининг фаолияти бевосита одамларнинг кундалик ҳаёти ва ташвиши билан боғлиқдир.

Президент қайд қилиб ўтганидек, Ислоҳот энг аввало одамлар онгидаги ўзгаришдир. Одамлар онги, тафаккури эскича қарашлардан ҳалос бўлмас экан ҳаётдаги ўзгаришларни, ислоҳотларни амалга ошириш жуда оғир кечади. Жиззах ва Сирдарё вилоятларидаги қолоқлик,кўпгина соҳалардаги ўпирилишлар ана шундай эскича фикрлашнинг оқибатидир. Бунинг асосий сабабларидан бири-хўжалик раҳбарларининг ўзи ислоҳотлар моҳиятини тўла тушуниб етмаганидир.

Ислоҳотларнинг муваффақияти кадрларнинг малакасига, уларнинг ташкилотчилик қобилиятига, янги давр талабларини нечоғлик ўзлаштириб олганига, жонкуярлигига, ҳалол ва поклигига, қолаверса, ватанпарварлигига боғлиқ. Шу сабабли, — дейди юртбошимиз фикрини давом эттириб, — Янгича фикрлайдиган, янгиликка чанқоқ, замонавий соҳаларни чуқур англаб етадиган ёшларни тарбиялаб, уларни ҳеч иккиланмай раҳбарлик лавозимларига қўйишимиз керак. Янгича фикрлаш ва янгича ишлаш — давр талабидир. Бусиз ислоҳотларни тўла амалга ошириш қийин. Бозор муносабатларини шакллантирмай туриб тараққиётга эришиб бўлмайди.

Бу борада йўл қўйилган камчиликлар ҳар иккала вилоятда ҳам бугуни кундаги салбий оқибатларга олиб келди. Бир неча йил давомида халқ хўжалиги режалари сурункасига барбод берилди. Жиноятчилик сингари салбий ҳодисаларнинг кўпайиб кетиши ҳам таълим-тарбия ва ҳуқуқ-тартибот ишларининг бўшаштириб юборилганлигининг натижасидир. Қонун устиворлигини таъминлаш — бу борада жиддий бурилиш ясашга шубҳа йўқ. Чўл шароитида яшаб, меҳнат қилаётган Жиззах ва Сирдарё аҳли «бағри кенг, қалби қайноқ, ғурурли ва адолатли халқдир, — деди пировардида Ислом Каримов. — Унинг катта бунёдкорлик ишларини амалга оширишига ишонамиз. Юқорида айтилган камчиликлардан биттагина хулоса бўлиши мумкин: Энди имкониятларни чамалаб чиқиб, мавжуд омилларни ишга солиб, йўл қўйилган хатоларни бартараф этиш чораларини кўришимиз керак. Зеро, йиллар синовидан ўтган халқ иродаси ҳамма нарсага қодир».

Суратда: Бўка тумани, Бўстон жамоа хўжалиги раҳбари Юсупжон Валиев теримчилар даврасида.

Ҳ. Аввалов олган сурат.

Дон- ризқ рўзимиз

САРА БУҒДОЙ

Наманган туманидаги «Зарбдор» корпорациясида ҳар қарич ердан унумли фойдаланишда бой тажриба тўпланган. Бу ерда пахтачилик билан бир қаторда боғдорчилик, дончилик муттасил ривожланиб бормоқда. Бу йил хўжаликнинг 387 гектар майдонида ғалла етиштирилди. Аввало, бу мақсад учун унумли майдонлар ажратилганлигидан, қолаверса, экин парвариш омилкорлик билан уюштирилганлигидан мўл ҳосил тўпланди. Корпорация ҳосилдорлик бўйича вилоятда энг олдинги ўринлардан бирини эгаллади. Бошқачасига айтганда, 1824 тонна дон ишлаб чиқарилиб бу борадаги режа анча орттириб уддаланди. Ҳар гектар ер ҳосилдорлиги 45 центнерданга тўғри келди. Давлатга олдиндан кўзда тутилган 1029 тонна ўрнига 1304 тонна сара буғдой етказиб берилди.

Қатор бригадаларнинг жамоалари ғаллачилик ота касб эканлигини, кейинги бир неча йил ичидаёқ бу соҳа сирларини тобора мукаммал эгаллаб бораётганлигини амалда исботладилар. Масалан, Обиджон Болтабоев раҳбарлигидаги бригада жамоаси 49 гектар экин майдонида деҳқончилик қилиб, 48,5 центнердан хирмон кўтаришга муваффақ бўлди. Шунингдек, Абдураҳмон Шарипов, Турғунбой Холмирзаев бошчилигидаги бригадаларда ҳам мўл-кўл ҳосил йиғиштириб олинди.

Баъзи жойларда режани бажаришга бажариб қўйиб ҳозирда келгуси ҳосил уруғлиги учун бош қотиришаётган маҳалда бу ерда аллақачон бу борада кўнгил хотиржамлигига эришилган. Негаки, 100 тонна сара урут ғамлаб қўйилди.

Халқимизда қўли текканнинг оғзи тегади, деган ҳикматли гап бор. Аслида ҳам шундай бўлиши керак. Ахир, йил бўйи тер тўкиб меҳнат қилсанг-у рўзғор зарурати учун қоп кўтариб бозорма бозор югурсанг, бу холни ҳам адолатдан, деб бўлмайди. Бинобарин, корпорация бошқаруви режани уддалаш билан бир вақтда деҳқоннинг ғаллага нисбатан эҳтиёжини қондиришга катта эътибор берди. Ғалла тайёрлашга киришилгани ҳамон биринчи навбатда ҳар бир ишловчи ҳисобига 250 килограммдан дон тарқатилди. Режа ўринлатилгач эса уни ўриб йиғиб олишда ўрнак кўрсатганлар учун устама мукофот ҳам берилди. Чунончи, комбайнчилардан Ҳошимбой Каримов 1200 килограмм ғаллага эга бўлди. Унинг ҳамкасбларидан Абдусаттор Мамадалиев, Асқар Ахмадалиевлар 800-850 килограммдан дон олдилар. Нафақачиларга корпорация фонди ҳисобидан 60-80 килограммдан буғдой тарқатилди.

Ҳозирда ғалладан бўшаган ерлар ўрнини иккинчи экин эгаллаган. 34 гектар майдонда шоли, 23 гектарда картошка, 10 гектарда кузги бодринг, 12 гектар майдонда дон учун, 210 гектарда эса силос учун маккажўхори ўстириляпти.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

Иқтисодиёт хабарлари

САМАРАЛИ МЕҲНАТ ҲОСИЛИ

Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани асосан боғдорчилик, узумчилик, ғаллачилик ва картошкачиликка ихтисослаштирилган. Шу кунларда туман хўжаликларида 660 гектар майдонга экилган Голланд картошкасини кавлаб олиш кун сайин авж олдириляпти.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра ҳар гектар майдон ҳосилдорлиги 30 центнерданга етказиляпти.

Деҳқонлар бирор дона ҳосилни нобуд қилмай йиғиштириб олиш, камида 18 минг тонна маҳсулот жамғариш учун самарали меҳнат қилмоқдалар.

У.АҲРОРОВ.

БОЗОРЛАР ОБОД БЎЛСИН

Узбекистонимизнинг барча худудларида бозорлар кенгайтирилиб, тижоратчилар учун яхши шароитлар яратиб берилмоқда. Айниқса, Чорсудаги «Эски Жува» бозори бошқа бозорларга қараганда тубдан фарқ қилади. Унинг афзаллик томонлари шундан иборат-ки, бозордаги озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи бошқа бозорларга қараганда анча арзон. Бозор бир минг ўринга мўлжалланган бўлиб, кунига 125 минг сўм тушим тушиб туради. Бозор қошида бир неча ёпиқ турдаги гўшт расталари ташкил этилиб, булар тез орада ишга тушиши режалаштирилмоқда. Деҳқонларимизнинг ҳордиқ чиқаришлари учун ошхона ва чойхоналар, номозхона қурилган. Уйлаймизки , «Эски Жува» бозори Тошкент шаҳрида энг афзал бозорлардан бири бўлиб қолади.

А.МУСТАФОЕВА.

«ШИРИН КУЛЧА» САХОВАТИ

Уттан йилнинг октябрь ойида Тошкент дон маҳсулотлари корпорацияси қошида «Ширин кулча» шўъба корхонаси иш бошлаган эди. Ҳозирги кунда корхонада иш билан банд бўлганлар сони ортиб бораётир. Чунки бу ерда кондитер маҳсулотлари тайёрлаш ҳам йўлга қўйилди. Ишчиларнинг ойлик маоши 2500-3000 сўм бўлишдан ташқари байрам ва тантаналарда қўшимча совға-саломлар бериб борилади, ишда алоҳида ўрнак кўрсатганлар ўртача ойлик маошининг 70 фоизи миқдорида қўшимча ҳақ ҳам оладилар. «Ширин кулча» корхонаси раҳбари З.Исроиловнинг айтишича яқин келажакда меҳнаткашларни иқтисодий ҳимоя қилиш мақсадида уларга тушлик овқат ва йўл пулларини бериб бориш жорий этилади.

«Ширин кулча» корхонаси бозор муносабатлари шароитида иқтисодий қийналиб қолган бир қанча қарияларга меҳнат бозорида рақобатсиз ҳисобланган замондошларга моддий ёрдам бериб келмоқда. Юнусободнинг тўртинчи даҳасида яшовчи Н.Муфтахова, ўн учинчи даҳалик Пирматовалар шулар жумласидандир.

О. ҲАЗРАТОВ,
Юнусобод тумани.

Далалардан дараклар

МЕҲНАТ МАРРАСИ

Улкамизда олтин куз ўз ҳукмронлигини давом эттирмоқда. Демакки, диёримизда пишиқчилик, йиғим-терим авж паллада. Қишлоқ меҳнаткашлари асосий эътиборни ёз бўйи етиштирган оқ олтин ҳосилини нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олишга қаратган. Таҳририятимизга йиллик режаларини бажарган хўжаликлар, туманлардан хушхабарлар келиб турибди. Бухоро вилоятидаги Ғиждувон тумани пахтакорлари ҳар гектардан 35 центнердан ҳосил етиштириб вилоятда биринчи бўлиб меҳнат маррасига етиб келдилар. Тумандаги Ғиждувоний, Ф.Хўжаев, Ҳ.Олимжон номли хўжаликлар ҳар гектардан 40-45 центнердан оқ олтин тайёрлаб туманнинг юксак пахта хирмонига муносиб ҳисса қўшдилар. Туман заҳматкашлари олган мажбуриятларини ҳам тез кунларда бажаришга аҳд қилишган. Эндиги масала далаларда қолган ҳосилни аёзли кунларга қолдирмасдан йиғиштириб олиш.

О. РАЖАБОВ.

ХИРМОНГА БАРАКА КИРИТИБ

Пешку туманида йиғим-терим ишлари авжида. 80 нафар аъзо меҳнат қилаётган Асад Рўзиев бошлиқ 2-бригада пахта тайёрлашда «Туркистон» жамоа хўжалигида энг олдинда бормоқда. Улар ҳар куни далалардан 8-10 тонна ҳосилни йиғиб олмоқдалар. Бригаданинг чевар теримчилари Гулбодом Соҳибова, Олия Мамедова, Асал Қулматова, Зулайҳо Рўзиева ва Рўзигул Ражабовалар бир кунда 150-160 килограммдан пахта териб, хирмонга барака киритмоқдалар.

Хўжаликнинг Баҳодир Бозоров бошлиқ 9-бригадасида ҳам пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан олиб борилаётир. Бригадада 72 гектар майдонда мўл хосил етиштирилган. Пахтазор юлдузлари Шоҳиста Раҳматова, Карима Номозова, Саодат Тоғаева, Ширин Мавлонова, Ҳадича Носировалар бригада хирмонига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

С.ҚОДИРОВ.

МАНФААТДОРЛИК МАНБАИ

Пул ҳаммага керак. Пулига қараб атрофдагиларни бой, камбағал, ночор деб атаймиз. Пулдор кўпроқ эртанги кун ҳақида сўзласа, ёнидагиси ҳозирни, бугунни гапиради. Пул нафақат тилни, қўлни ҳам узун қиладиган, меҳнатига ишонч, катта ишларга куч, мадад берадиган қудратга эга.

Жиззах туманидаги Ҳамид Олимжон номли хўжаликда асосий экин ҳисобланган пахтадан мўлжалдаги ҳосил тўпланмаган йиллар билан режа бажарилган йилнинг фарқи катта. Меҳнаткашлар хўжаликдан манфаат кўрадиган бўлишди, пулли бўлишди. Сўзимизни шунчаки пулдан бошламагандик. Пахта ёнида ғалла, сабзавот, мева, полиз маҳсулотларидан мўл хосил олган хўжалик ишчилари ишлаган тишлайди, ерни боқсанг ер сени боқади, деган нақлларга ишонишади.

Аҳолига ғалла тарқатишга, кам даромадли оилаларга кундалик рўзғорга зарур бўладиган озиқ-овқат маҳсулотлари берилиши нимадан дедик. Буларнинг бари хўжалик иқтисодидан келиб чиқиб амалга оширилаётган ишлар хўжаликка меҳнаткашнинг меҳнати пул келтираяпти. Пул бошқа кўринишида аҳоли оиласига асқотадиган бўлиб кириб бораяпти. Ўтган йили пахтадан кўрилган фойда қай бир қишлоқларга ичимлик суви, газ, текис йўл сингари яна неча тур қиёфаларга айланиб кириб борди.

- Олдинда катта довон турибди,-дейди хўжалик раҳбари Мўминжон Қаҳҳоров. - 1648 гектар майдондан 4000 тонна пахта йиғиштириб олишимиз керак. Хўжалигимизда мўл пахта бўлиши таъминланди.

Сабзавот, полиз, мевадан ҳам мўл ҳосил олинди. Нознеъмат бунёдкорлари маҳсулотларни Жиззах шаҳар бозорларига ҳам олиб чиқишяпти. 50 тоннадан зиёд мева, 800 тонна қовун-тарвуз, 300 тонна сабзавот аҳолига сотилди.

14 та пахта териш машинаси, ҳамда 600 дан зиёд ишчи ҳосил йиғим-теримида фаол қатнашаяпти. Мавсумда иссиқ овқат ҳар бир дала шийпонида тайёрланаяпти. Шийпон олдида керакли сабзавот маҳсулотларининг ҳамма туридан экилган.

Хўжаликда моддий рағбатлантириш яхши йўлга қўйилган. Мустақиллигимизнинг беш йиллик байрами арафасида бир миллион сўм иш ҳақи сифатида тарқатилганди. Бундан ташқари хўжалик раҳбарлари байрам баҳона кам даромадли, боқувчисини йўқотганлар, бетоблар оиласида бўлишди. Ғалла, ёғ, совун сингари рўзғорбоп туҳфаларни топширишди.

Биргина ғалланинг ўзидан ўн миллион сўмдан кўпроқ фойда олган хўжалик аҳлининг юмушлари ҳали кўп. Иқтисоди қанча бақувватлашса, қилинажак ишларнинг режаси ҳам шунчага кўпаяди. Ҳозир далаларда бир килограмм қўлда терилган пахта учун 2 сўмдан, машинада терилган бир тонна пахта учун 50 сўмдан пул тўлаб турилибди. Терилган пахта учун ҳар беш кунликда ҳақ бериб турилибди.

Турдибой СОЙНАЗАРОВ.

ДЭУ ТЕЛЕКОМ - ДЎСТЛИК ТИМСОЛИ

Яқинда қўриқ Сирдарё вилояти маркази - Гулистон шаҳри алоқа боғланмасининг ҳовлисида карнай ва сурнай овозлари янгради. Бунинг сабаби бор: бу ерда Жанубий Кореянинг ДЭУ телеком фирмаси томонидан телефон алоқасининг электрон-рақами тизими тантанали равишда фойдаланишга топширилди.

Янги электралоқа тизимининг аввалгисидан фарқи шундаки, вилоят марказида туриб Сирдарё вилоятидаги барча шаҳарлар - Бахт, Ширин, Янгиер, Сирдарё билан ўзингиз истаган мижозга қўнғироқ қилиб, бемалол сўзлашаверасиз. Шаҳардаги ўзингизга қарашли телефон рақамларини Гулистонда терасиз-да, ишлаб чиқариш зарурати талаб қилаётган масалалар юзасидан гаплашиб олаверасиз.

Шу ўринда яна бир савол туғилади. Вилоятдаги шаҳарлардан Гулистонга телефон орқали қандай чиқилади?

Сизга керакли вилоят ташкилоти билан бошқа шаҳардан туриб гаплашмоқчи бўлсангиз, «25» белгисидан сўнг ўша ташкилот, муассаса ёки корхонанинг тўрттадан иборат рақамли телефонини терсангиз бас:

- Биз бу муваффақиятга,-дейди вилоят электралоқа ходимлари касаба уюшмасининг бирлашган қўмитаси раиси Эркинбой Турдибоев,- мустақиллигимиз шарофати эвазига эришдик.

Ҳозирги вақтда телефон алоқасининг бу қулай тизими фақат шаҳарлар ўртасида йўлга қўйилди. Яқин йилларда эса бу тизим туманлар билан вилоят марказини ҳам ўзаро боғлайди ва меҳнаткашлар оғирини албатта енгил қилади.

Пиримкул ДЎСТМАМАТОВ,
Сирдарё вилояти.
Касаба уюшмалари вилоят кенгаши.

БРИТАНИЯ ПОЙТАХТИДА «ЎЗБЕКОНА» КЎРГАЗМА

Анжела Тийгерни Узбекистондаги санъат мухлислари ҳали яхши билишмайди. У 1995 йил август ойида Самарқанд ва Тошкентга келган пайтида мамлакатимизда мавжуд тарихий биноларнинг сержило безагидан лол қолган эди. Бор-йўғи 2 ҳафталик сафари давомида у Туркистоннинг қадимги деворий санъатига қалбан ошно бўлиб қолди. Натижада ранг-баранг ва ажабтовур асарлар дунёга кела бошлади. Ҳозирги пайтда Британия санъат шайдоларида катта таассурот уйғотаётган «Куйла менга, Самарқанд» асари ана шулар жумласидандир.

Рассом ўзининг Уэлсдаги устахонасида Ўзбекистоннинг анъанавий санъатини Британия санъати билан уйғунлаштирувчи ажойиб асарлар туркумини яратди. 14 октябрдан бошлаб Лондондаги Аржайл галереясида Анжела Тийгер хонимнинг «ўзбекона» мавзуидаги иккинчи кўргазмаси муваффақиятли намойиш этилмоқда.

- Мен қадим ва сеҳрли ипак йўлидаги Туркистон шаҳарларини гўзаллик рамзларига ўхшатаман,-дейди рассом ўз эҳтиросларини яшира олмай.

Б.ОЛИМОВ,
«Жаҳон» ахборот агентлиги мухбири.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ мамлакатларида

АҚШнинг «Юнокал» нефть корпорацияси Туркманистондан газ қувури қуриш учун консорциум ташкил этиш ҳуқуқини олди. Бу газ қувури Афғонистон ҳудуди орқали Покистон томон етқизилади. Ўзаро ҳамкорликка оид шартномани Туркманистон Президенти билан АҚШ нефть корпорациясининг раҳбари имзоладилар. Халқаро миқёсдаги газ қувурини етқизишда Россия, Саудия Арабистони каби чет давлатларининг нефть корпорациялари қатнашиши кутилмоқда. Янги қувур бўйича газни яқин вақт ичида етказиб бериш мўлжалланмоқда.

***

Собиқ иттифоқ республикалари мустақилликларини эълон қилган кундан бошлаб жаҳоннинг кўплаб тараққий этган мамлакатлари ҳамда бир қанча нуфузли халқаро ташкилотлар шу давлатларга ҳар томонлама ёрдам бериб келмоқда. Жумладан, Жаҳон банки билан Халқаро Валюта фонди Украина республикасига келгуси йил ҳисобидан 1,4 миллиард АҚШ доллари миқдорида қарз ажратишга қарор қилди. Бу сармоя Украинада амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларга сарфланиши кўзда тутилмоқда. Айни пайтда Халқаро Валюта фонди Россия газнасига тушумлар етарли даражада эмаслиги сабабли унга қарз беришдан бош тортмоқда.

***

Узбекистонда расмий давлат ташрифи билан бўлган Покистон Президенти айни замонда Қозоғистон ва Қирғизистонда ҳам бўлиб, турли масалалар хусусида олий даражада музокаралар олиб борди. Музокаралар чоғида савдо-иқтисодий ҳамкорлик билан бир қаторда жаҳон ҳамжамиятини, айниқса минтақадаги давлатларни ташвишлантираётган Афғонистондаги кескин вазият ҳам батафсил муҳокама қилинган.

***

2 ноябрда Россия Федерациясининг Бош вазири Виктор Черномирдин Германия бош канцлери Гельмут Коль билан учрашади. Москвада бўладиган учрашув чоғида икки мамлакатнинг турли соҳалардаги ҳамкорлиги муҳокама қилиниши кутилмоқда. Айни замонда Гельмут Коль Борис Ельциннинг саломатлиги билан бевосита қизиқиши кутилаётир. Гельмут Коль Японияга ташрифи муносабати билан Москвада тўхтаб ўтади.

***

Россия Президенти Борис Ельциннинг бир-бирини танқид билан машғул лавозимли шахслар билан афсусланмасдан орани очиқ қилиши тўғрисидаги огоҳлантиришига қарамасдан Россия амалдорларининг бир-бирларига тош отишлари тўхтамаяпти. Жумладан, Давлат Думасининг раиси Геннадий Селезнёв Президент маҳкамасининг бошлиғи А.Чубайс россиялик тадбиркор Борис Березовский Хавфсизлик Кенгашининг муовини бўлишида ташаббускорлик қилгани учун истеъфога чиқиши керак, деб талаб қилмоқда. Айни пайтда мамлакат бош вазири В.Черномирдин Б.Ельцин хаста бир пайтда бундай даҳанаки жанглар давлат ишларига салбий таъсир кўрсатишини қайд этиб, сиёсий найранглар билан эмас, Россияда тўлиб тошиб ётган муаммоларни ҳал этиш билан шуғулланиш кераклигини таъкидлаган.

***

ХОРИЖДА

Афғонистонда собиқ мудофаа вазири Аҳмад Шоҳ Маъсуд ва генерал Абдурашид Дўстим қўшинлари билан Толиблар кучлари ўртасидаги уруш ҳамон давом этмоқда. Асосий жанглар ҳарбий жиҳатдан муҳим Деҳсабз довони учун бўлмоқда. Айни замонда генерал Дўстим тасарруфидаги ҳарбий ҳаво кучлари Кобулга бир неча марта ҳужум қилган.

***

АҚШ ҳукумати Ироққа етти миллион доллар миқдорида ёрдам кўрсатишини маълум қилган. Айни пайтда бу сармоя Ироқнинг курд миллатига мансуб аҳолисига сарфланишини талаб қилинаётир. БМТнинг Ироқда ҳар ойда очлик ва турли касалликлар оқибатида минглаб болалар нобуд бўлаётгани тўғрисидаги даъватига биноан Ироққа шундай ёрдам кўрсатишга қарор қилинган.

***

Мустақил мутахиссисларнинг ҳисоблашларича, келгуси йили Германияда бюджет камомади Ялпи миллий даромаднинг уч фоизи миқдорида бўлади. Ишсизлик эса яна тўрт миллион аҳолини қамраб олади. Бундан қатъий назар мамлакат раҳбар доираларининг вакиллари ишсизлик бўйича бериладиган нафақа миқдори кескин қисқартирилишини талаб қилмоқдалар. Ҳукуматга қарши кучлар эса бунга эътироз билдираётирлар. Германия Европа мамлакатлари орасида меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилиш мақсадларига бюджетдан энг кўп маблағ ажратадиган давлатлар сирасига киради.

***

Болгарияда бўлган Президентликка сайловларда бирлашган оппозиция номзоди Петр Стоянов олдинда бормоқда. П.Стоянов дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда сайловларда 43 фоиз овоз олган. Унинг ҳарифи ҳукмрон Болгария социалистик партияси номзоди Иван Маразов эса 25-26 фоиз миқдорида овоз олгани қайд этилмоқда.

***

Ҳиндистон қўшни давлатларнинг тажовузлик хатти-ҳаракатларини тийиб туриш учун кифоя қиладиган ядро қувватига эга эканини мамлакатнинг таниқли физик олимларидан бири Раджа Раманна маълум қилган. Унинг айтишича, бу воситаларнинг пухталигини қайтадан синаб кўришнинг ҳожати йўқ. Маълумки, Ҳиндистон билан Покистон ўртасида қатор йиллардан буён кескинлик сақланиб қолмоқда.

Жаҳон ахборот агентликларининг материаллари асосида.

«ОБУНА97»

Азиз муштарий!

Севимли газетангиз «Ишонч»га обуна бўлдингизми? 1997 йил учун обуна давом этмоқда.

Нашр индекси: якка обуначилар учун 64560, ташкилотлар учун 64561

Касабақўм: бугун у қандай бўлиши керак?

ҲАЛ БЎЛМАЁТГАН МУАММО

Мухбиримиз Жиззах вилоят касаба уюшмалари кенгаши раисининг ўринбосари Аъзам Ихтиёров билан касабақўм олдида турган долзарб вазифалар, даврий қийинчиликлар, касаба ташкилоти фаоллигини ошириш йўллари мавзусида суҳбатлашди.

Аъзам Рашидович, Сизнинг фикрингизча бугун касаба уюшмалари олдидаги энг долзарб ва муҳим вазифалар нималардан иборат?

- Касаба уюшмалари - меҳнаткашлар томонидан ихтиёрий равишда тузиладиган жамоат ташкилоти. Уларнинг мақсади - ўз аъзоларини ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий муҳофазасини таъминлаш, иш берувчилар, давлат ва бошқа жамоат ташкилотлари олдида зарур ҳолларда ўз аъзолари номидан вакилликни амалга ошириш. Бугунги кунда касаба уюшмаларининг барча бўғинлари ана шу асосий мақсадни яхшироқ амалга ошириш усуллари устида ишлашлари зарур. Бунинг учун меҳнаткашларга, ходимларга бевосита энг яқин бўлган бошланғич ва туман касаба уюшма қўмиталари ролини ошириш, улардаги фаолларга кўпроқ амалий ёрдам бериш керак. Хилма-хил мулк шаклларидаги корхоналар, ташкилотлар кўпаяётган ҳозирги шароитда, меҳнаткаш куч эътиборидан четда қолмаслиги керак.

Менинг фикримча, касаба уюшмаларидагина эмас, барча соҳада ҳам қийинчиликларни рўкач қилиб ўтираверса, иш ўз-ўзидан олға силжимайди. Айниқса, касаба уюшмаларида ўзингизга топширилган вазифани бажара олмасангиз, қандай сабаб бўлишидан қатъий назар, ўзингизни сайлаб қўйган меҳнаткашлар эътиборидан қолишингиз ҳеч гап эмас.

Республикамизда касаба уюшмалари ўз фаолиятларини амалга ошириши учун ҳуқуқий асослар бор. Баъзи бир давлатларда касаба уюшмалари меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини чекловчи қонун ва қарорларни бекор қилишни талаб қилиб, оммавий чиқишлар, иш ташлашларни ташкил этадилар. Бизнинг Республикамиз эса аксинча: қабул қилинган қонунларнинг, Президентимиз Фармонларининг аксарияти республика фуқароларини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш учун хизмат қилади. Касаба уюшмалари бу қонун ва Фармонларни чуқур ўрганиб, ўзларига берилган ҳуқуқлар доирасида уларнинг ижросини назорат этишлари керак.

Вилоятимизда, туманларда ҳар йили кўчма семинарлар ташкил этиб, меҳнаткашларнинг ижтимоий ҳимоясига оид амалдаги қонунлар, Президентимиз Фармонларини ўрганишни ташкил этганмиз.

Хабарингиз бор. Ўзбекистон Республикасининг янги Меҳнат Кодекси қабул қилинди. Жиззах вилоят ҳокимлиги ушбу кодексни барчага ўргатиш зарурлиги ҳақидаги касаба уюшмалари вилоят кенгаши ва вилоят прокуратурасининг ташаббусини маъқуллаб фармойиш чиқарди. Ушбу кодекс эълон қилинган вақтдан кучга киргунча бўлган давр давомида, яъни 1996 йилнинг февраль -март ойларида вилоятдаги барча туман ва шаҳарлар хокимлари иштирокида корхона, ташкилот, муассаса, фирмалар, кичик корхона раҳбарлари, бош ҳисобчилари, кадрлар билан ишловчи ходимлари, бошланғич касаба уюшма қўмита раислари учун семинар ташкил этилди. Семинарда янги нашр этилган Меҳнат кодекси китоби савдоси ташкил этилди. Ҳар бир тумандаги семинар 3-4 соат ичида, қизғин савол-жавоблар билан давом этди. Хуллас, Республикамизда янги Меҳнат кодекси кучга киргунча, вилоятдаги барча ташкилот раҳбарлари ва мутасадди ходимлари бу қонуннинг асосий меъёрларидан хабардор эдилар. Бунинг натижасида вилоятда ишловчиларнинг меҳнат ҳуқуқларини қўпол равишда бузиш ҳоллари камайди. Касаба уюшмалари вилоят Кенгаши ҳузурида меҳнаткашларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази ташкил этилган бўлиб, бу марказдаги малакали мутахассислар касаба уюшма аъзоларига бепул ҳуқуқий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Албатта, қийинчиликлар бор. Маошларни, нафақаларни ўз вақтида олмаслик ва шу масала билан боғлиқ норозиликлар учраб турибди. Бу масала нақд пул айланишини тўғри йўлга солишдаги қийинчиликлар билан боғлиқ эканлигини халқимиз яхши тушунади. Фақатгина, бу соҳада қилинаётган ижобий ишлар ва уларнинг натижаси ҳақида фуқаролар янада кенгроқ хабардор қилиниб турилса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Айниқса, банкларнинг ўз мижозлари олдидаги моддий жавобгарлиги масаласи янада аниқроқ қилиб қўйилиши керак. Баъзан моддий ёрдамга ўта муҳтож бўлиб турган касаба уюшма аъзосига арзимайдиган 500-600 сўм ёрдам пулини олиб бериш учун банк эшигида ойлаб сарсон бўлишга тўғри келади. Президент Фармонлари билан болали оилаларга бериладиган нафақани 5-6 ойлаб беролмайдиган ташкилот ва муассасалар бор. Бу ўринда касаба уюшма ташкилотлари бу фармонларни бажармаётган мансабдор шахсга қонуний чораларни қўллаши керак.

- Касаба уюшмаларининг ўз фаолиятини амалга ошириш йўллари нимадан иборат деб ҳисоблайсиз?

- Бугунги кунда барча босқичдаги касаба уюшма қўмитасининг асосий қуроли - бу жамоа шартномалари деб ҳисоблайман. Юқорида айтиб ўтилган янги Меҳнат кодексида ҳам асосий эътибор жамоа шартномаларига берилган. Чунки мулк шакллари хилма-хил бўлган, турли ташкилот ва корхоналар жамоаси фаолияти учун барча томонни ҳисобга олган қонунни қабул қилиб бўлмайди. Ҳар бир корхона, ташкилот ва муассаса мулк шаклидан қатъий назар, Республикамизнинг «Корхоналар тўғрисида»ги қонунига асосан ўзи мустақил равишда жуда кўп масалаларни, меҳнаткашлар ижтимоий, иқтисодий манфаатлари, қўшимча енгиллик ва кафолатлар, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизоми, меҳнат хавфсизлиги тадбирлари, мукофот ва қўшимча тўловлар, ишлаб чиқаришни ривожлантириш истиқболларини ўз шартномасида ҳал этиши лозим.Жиззах вилоятида мана икки йилдирки деярли ҳамма ташкилотларда, корхона ва муассасаларда жамоа шартномалари тузишга эришилаётир. Бу йил янги Меҳнат кодекси талаблари асосида жамоа шартномаларининг бир неча хил турлари лойиҳасини ишлаб чиқиб тарқатдик. Ўйлайманки бундай жамоа шартномаларидан мулкдор ҳам, иш берувчи ҳам, ишловчилар ҳам бирдек манфаатдор бўладилар.

Вилоят ҳокимлиги билан касаба уюшма кенгаши ўртасида, вилоят қўмиталари билан тегишли вилоят хўжалик ташкилотлари ўртасида бир неча йиллардан буён тузиб келинаётган битимлар ҳам, касаба уюшмалари ўз фаолиятларини амалга оширишда жуда яхши восита бўлиб хизмат қилмоқда.

- «Ишонч» газетасидаги «Касабақўм: бугун у қандай бўлиши керак?» рукни остида берилаётган мақолалар, ўйлайманки, газетанинг касаба уюшма аъзолари ўртасида обрўсининг янада ошишига ёрдам беради. Шу билан бирга ушбу рукн барча тармоқлардаги касаба уюшма фаоллари, оддий касаба уюшма аъзолари ҳеч тортинмасдан касаба уюшмалари фаолияти ҳақида, улардаги камчиликлар тўғрисида баҳс юритадиган минбар бўлиб хизмат қилиши керак. Мен шу ўринда, турли бўғин касаба уюшма йиғинларида жуда кўп айтилган, лекин ҳанузгача ҳал бўлмаган бир муаммони яна айтиб ўтмоқчиман. Бошланғич касаба уюшма қўмиталарига энг яқин ташкилот - бу туман (шаҳар) қўмиталаридир. Лекин республика бўйича барча тармоқни бирлаштирадиган ягона туман касаба уюшма ташкилоти йўқ. Ҳар бир туманда 4-5 та бир-бирига деярли алоқаси бўлмаган, кучсиз, тарқоқ туман тармоқ қўмиталари бор, холос.

Лекин, жуда кўп туман меҳнаткашларига алоқадор ижтимоий, иқтисодий масалалар, тумандаги ягона, кучли ижро органи-ҳокимликлар томонидан ҳал этилади. Улар билан тенг ҳуқуқ асосида ҳамкорлик қила оладиган ягона касаба уюшма ташкилоти йўқ. Туман ҳокими бир-бирига бўйсунмайдиган 4-5 та туман тармоқ қўмиталарининг қайси бири билан гаплашсин. Ҳозирги вақтда, ташкил этилган касаба уюшмалари ишини мувофиқлаштирувчи туман кенгашлари, номи улуғ, лекин фаолиятидан оддий касаба уюшмаларига бир чақалик фойдаси йўқ ташкилот бўлиб қолаётир. Улар тумандаги барча бошланғич касаба уюшмаларини ташкилий, молиявий жиҳатдан бирлаштириб, улар номидан давлат ва юқори касаба ташкилотлари олдида вакилик қила олмайдилар. Оддий касаба уюшма аъзоси туман касаба уюшмасидаги ҳуқуқшунос ва бошқа мутахассислардан амалий ёрдам ола билсин. Хозирги кунда, касаба уюшма бадали ҳар томонга сочилиб, тумандаги 4-5 та бир-бирига бўйсунмайдиган раислар маошига зўрға, ёки қисман етади, холос. Мутахассисларни жалб қилиш учун пул йўқ. Оддий касаба уюшма аъзоси эса, вилоят марказига, ёки Тошкентдаги Марказий Қўмитасига боришга мажбур. Бизнинг вилоятда (ҳамма вилоятда ҳам бўлса керак) тўғридан-тўғри Тошкентдаги касаба уюшма тармоқ Марказий Қўмиталарига бевосита бўйсунадиган бошланғич касаба уюшма қўмиталари бир қанча.

Албатта, ривожланган чет давлатларда касаба уюшма тузилмаси бошқача деб эътироз билдириш мумкин. Тўғри, касаба уюшма тизимида тармоқлар жуда зарур. Тошкентдаги республика қўмиталари тегишли вазирлик, концерн ёки бошқа республика хўжалик уюшмалари билан биргаликда тармоқ меҳнаткашлари манфаати учун жуда кўп ишлар қилишлари зарур. Буни инкор қилиш мумкин эмас. Лекин туман (шаҳар)лардаги ягона касаба уюшмасини тузиш керак деганда, бутунлай тармоқ принципини тугатиш деб тушунилмаслик керак.

Қолаверса, Ўзбекистон Республикаси давлат тизимида ҳеч бир давлатдан нусха кўчирмай, мустақил ўзи ривожланмоқда. Нега энди, оддий меҳнаткашлар, касаба уюшма аъзолари манфаати учун, касаба уюшмалари ташкилий тизимини туманларда, кучли, ягона давлат ижроия органлари тизимига мослаштириш мумкин эмас. Бундан Республикадаги касаба уюшмалар ҳаракати ҳеч ҳам зарар кўрмайди. Бу масалани ортиқча эҳтиросларга, тор доира манфаатларига берилмасдан жиддий ўйлаб кўриш керак. Эҳтимол 2-3 та вилоятда 1-2 йил тажриба қилиб кўриш ҳам мумкин бўлар.

Суҳбатдош Алибой ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Тўйхат

ТАН ОЛИНГАН ОЛИМА

Раъно Убайдуллаева - Ўзбекистон аёлларидан биринчи бўлиб иқтисодиёт фанлари доктори бўлиб, Марказий Осиё республикалари инсон ,жумладан, хотин-қизлар меҳнат ресурсларидан фойдаланиш минтақавий муаммолари мажмуаси тадқиқотининг илк ташкилотчиларидандир.

Раъно Ахатовна Убайдуллаева 1936 йилнинг 4 ноябрида Тошкент шаҳрида ўзбек хизматчиси оиласида таваллуд топди. 1958 йилда Тошкент молия-иқтисодиёт институтини тугатганидан сўнг Ўзбекистон фанлар академиясининг Иқтисодиёт институтида лаборант бўлиб иш бошлади. 1964 йилда «Ўзбекистон колхозларида хотин-қизлар меҳнати» мавзуида номзодлик диссертациясини ҳимоя қилди. Шу тадқиқотлар бўйича Р.А.Убайдуллаеванинг «Ўзбекистон қишлоқ хўжалигида хотин-қизлар меҳнати» номли (1969й) монографияси нашр этилди.

«Ўзбекистоннинг меҳнат ресурслари» (1970), «Ўзбекистонда ишчи кучини такрор ишлаб чиқаришнинг минтақавий муаммолари» (1976 й), «Ўзбекистонда ишчи кучидан фойдаланиш муаммолари» (1978 й) каби қатор рисола ва илмий мақолалари нашр этилди.

1974 йилда «Ўзбекистон ССРда меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш ва уни жойлаштиришнинг минтақавий муаммолари» мавзуида докторлик диссертациясини ҳимоя қилди.

Унинг раҳбарлиги ва бевосита иштирокида, таниқли олимлар жалб этилиб, илмий ишланмалар натижалари бўйича Ўрта Осиё аҳолиси муаммоларига бағишланган қатор монографиялар чоп этилди.

Р.А.Убайдуллаева аҳолишунослик ва хотин-қизлар меҳнати муаммолари соҳаларида кенг илмий тадқиқотларнинг ташкилотчиси ва бевосита иштирокчиси бўлиб Ўзбекистон, Ўрта Осиё, МДҲ ва чет эл жамоатчилиги томонидан тан олинган. Халқаро конференция ва симпозиумларда қатнашган.

Олиманинг илмий фаолиятида оиланинг ривожланиши муаммолари алоҳида ўрин эгаллайди. У матбуот саҳифаларида дадиллик билан «Оила ривожланишини режалаштириш» (1988 й) «Ҳа, ғамхўрлик, лекин ҳиссиёт эмас» (1988 й) «Аёл бўлиш осонми?» (1989 й) мақолалари билан чиқди. Оилани ривожлантириш ғоясини илгари сургани учун баъзан қаттиқ танқидга учради, лекин олим сифатида ўз нуқтаи назаридан қайтмади. Ҳаёт оилани ривожлантириш муаммосининг қўйилиши тўғрилигини тасдиқлади.

У «Меҳнат жараёнида аёлларнинг ижтимоий ҳимояси» дастурининг муаллифларидан биридир.

Республиканинг бозор муносабатларига ўтиш шароитларида Р.А.Убайдуллаеванинг илмий қизиқиши бозор шароитининг аҳоли иқтисодий фаоллигига таъсири, уларни аҳолининг ижтимоий энг заиф қатламларига, энг аввало меҳнат бозорида кам ҳимояланган меҳнат ресурслари туркуми сифатида аёлларга таъсирини юмшатиш механизмини қидириш мавзуларига қаратилди. Уларнинг меҳнат фаоллигига кўпроқ таъсир кўрсатувчи шароит ва омиллар кенг тадқиқ қилинди. Кейинги йиллардаги илмий ишланмалар ва нашрлар шунинг натижасидир,

Р.А.Убайдуллаева - 200 дан ортиқ илмий асарлар муаллифи. 100 га яқин диссертацияга жумладан 40 дан ортиқ номзодлик ва докторлик диссертацияларига илмий раҳбарлик қилган ва маслаҳатчи бўлган. Олима Ўзбекистон олима аёлларининг Ассоциацияси «Олима»нинг вице-президенти. ЎзР фанлар академияси Иқтисод, фалсафа ва ҳуқуқ фанлари бўлими Бюросининг аъзоси: ЎзР ФА Иқтисодиёт институти қошидаги докторлик диссертациялари бўйича Махсус кенгаш раисининг муовини, Европа жамиятининг Марказий Осиё тадқиқотлари бўйича аъзоси, АҚШ миллий география жамиятининг аъзоси, Ўзбекистон аёллари Қўмитаси Президиумининг аъзоси, ЎзР Вазирлар Маҳкамаси қошидаги фан ва техника соҳасидаги Беруний номли Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофоти бўйича қўмитанинг аъзоси сифатида катта жамоатчилик ишларини олиб боради.

Республикамизда иқтисодий фанни ривожлантиришдаги хизматлари учун ЎзР ФА мухбир аъзоси Р.А.Убайдуллаева «Ҳурмат белгиси» ордени «Шавкатли меҳнат учун» медали билан тақдирланган.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирининг муовини Р.А.Убайдуллаева ҳозирги кунда илмий ва жамоат ишларини давом эттирмоқда. Илмий Кенгашларда, методик семинарларда сўзга чиқади, Махсус кенгашларда докторлик ва номзодлик диссертацияларига оппонентлик қилади, аёллар ўртасида ,шунингдек, чет элда Президент ва ҳукуматнинг Ўзбекистонда мустақиллик йилларида ўтказаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларини чуқурлаштириш бўйича сиёсатини кенг тарғиб қилмоқда.

Омон ҲИКМАТОВ,
ЎзР ФА иқтисодиёт институтининг директори, Ўз ФА мухбир аъзоси.

Алишер РАСУЛЕВ,
Институт илмий котиби, иқтисод фанлари номзоди.

Кун тартибида-меҳнат муҳофазаси

ИШ ЖОЙИДА ШАРОИТ БЎЛМАГАЧ...

Биз яқинда Янгийўл шаҳридаги «Биохим» ҳиссадорлик жамиятининг фойдаланишга топшириш арафасидаги этил спирти ишлаб чиқариш корхонасида бўлиб, ишчиларга яратилган шарт-шароитлар ва меҳнат муҳофазаси ҳамда техника хавфсизлиги билан боғлиқ муаммолар қай даражада ҳал этилаётгани билан қизиқдик.

Аввало шуни айтиб ўтиш жоизки, бу корхона республикамиз мустақиллигининг беш йиллиги арафасида қуриб битказилиб, синов тариқасида дастлабки маҳсулотлар ҳам олинган эди.

Ана шундан сўнг объектни тўла қувват билан ишга тушириш муносабати билан иш жойларида меҳнат муҳофазаси, техника хавфсизлиги ва ишчи-хизматчиларга зарур шарт-шароитлар яратилганлигини ўрганиш бўйича ишчи комиссияси ушбу масалани обдон ўрганиб чиқди.

Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, корхонанинг барча цехларида, жумладан, юк тушириш ва қабул қилиш участкаси, силосхона, дон тайёрлаш, аралашма тайёрлаш, хамиртуруш бўлими, қайнатиш, қуйиш бўлими, углекислота цехи, спирт омбори, фермент бўлими ва маиший хоналарда камчиликлар, туғалланмаган ишлар ниҳоятда кўп эди. Масалан, юк тушириш ва қабул қилиш участкаси, донни машинадан тушириб олиш учун кўтаргич мосламаси, бостирма (шийпон) шипида ёруғлик тушиш учун тешикчалар қўйилмаган. Силосхонада силос бункерларига воронкалар ва ҳарорат ўлчагичлари, дон тайёрлаш бўлимида балка-кранларда электр тельферлар ўрнатилмаган. Аралашма тайёрлаш хонасида суюқлик полга тўкилиши ҳолатларини ҳисобга олиб, канализация ўтказиш лозим эди, бу эса амалда бажарилмаган. Хамиртуруш бўлимида эса юк кўтариш механизмларини ўрнатиш ҳеч кимнинг «эсига келмаган», қайнатиш бўлимида бут ўтказгичларнинг термоизоляцияси туғалланмаган, электротельферга хизмат кўрсатиш майдончасига чиқиш учун хизмат қилувчи зина эса техника хавфсизлиги қоидаларини бузган ҳолда қурилган. Қуйиш бўлимида ҳам қатор камчиликлар бор, жумладан, ўлчов ойналари ўрнатилмаган. Бундай камчиликлар рўйҳатини яна давом эттириш мумкин. Асосий масала бунда эмас.

Белгиланган режага мувофиқ корхона ўз муддатида тўла қувват билан ишга туширилиши керак эди. Хўш, шу йилнинг 13 августида ўтказилган текширишда аниқланган камчиликлар ва нуқсонлар бартараф этилдими? Корхона тўла қувват билан ишлаб кетишини таъминловчи шарт-шароитлар яратилдими? Биз ана шу масалаларни ўрганиш учун яқинда яна обьектда бўлдик. Афсуски, аниқланган камчилик ва нуқсонлардан 40 фоизидан кўпроғи бартараф этилмаган. Ишчи-хизматчилар учун тўла шароитлар яратиб берилмаган.

Корхона дарвозасидан кириб борганингизда ҳовлига тоза асфальт ётқизилмаганлигининг гувоҳи бўласиз. Яна бир таажжубланарли жойи шундаки, ёғин сувлар оқиб кетишини таъминловчи канализация ўтказилмаган, корхонадан машинада бардаларни олиб чиқиб кетиш учун алоҳида йўл ва дарбоза қурилмаган (ҳатто лойиҳада ҳам кўзда тутилмаган экан).

Ичимлик суви бор, лекин ҳовлида фаввора ўрнатилмаган. Бош ишлаб чиқариш корхонаси (бошлиғи Ю. Аҳмаджонов)да вентиляция тизими ишламайди. Углекислота цехида бошқарув пункти умуман тайёр эмас. Маиший хоналарда ҳали умуман жиҳозланмаганлиги, сув йўқлиги, зарур анжомлар, кийиниб-ечиниш шкафлари ўрнатилмаганлиги, вентиляция тизими ҳали ишга туширилмаганлигининг гувоҳи бўлдик. Ишчиларга зарур шароитлар яратиб берилмаган бўлса, уларни меҳнатини муҳофаза этиш тўғрисида қайғурмаса, корхонани тўла қувват билан ишга туширилиши тўғрисида сўз бўлиши мумкинми?...

Ҳадемай қишли-қировли кунлар ҳам бошланади. Бу ерда эса иситиш асбоблари ўрнатилмаган, иссиқ сув ҳали берилмаган. Телефон алоқаси билан ҳали айрим цехлар таъминланмаган, ҳаво кондиционерлари ишламайди. Хуллас, санайверсак, адоғи йўқ бу камчиликларнинг.

Бу тўғрисида яқинда иш бошлаган раис ўринбосари Файзулла ака Содиқовга мурожаат қилган эдик, у киши ҳамма камчиликларни тез орада бартараф этамиз, деб ишонтирдилар.

Республикамиз иқтисодиётини ривожлантиришга хизмат қилишдек эзгу мақсад йўлида бунёд этилган Янгийўлдаги «Биохим» ҳиссадорлик жамиятининг этил спирти ишлаб чиқаришга мўлжалланган корхонасини беками-кўст тўла қувват билан ишга тушириш борасида аниқланган камчиликларни бош пудратчи ташкилот — 6-сон Тошвилоят қурилиш бошқармаси, «Сибгипропроект» лойиҳалаш институти, ҳамда буюртмачи корхона маъмурияти, тездан бартараф этиб ишчи-хизматчилар учун зарур шароитларни яратиб берсалар, мақсадга мувофиқ бўлар эди. Зеро, бугунги кун талаби ҳам шундай.

С. ТЎЛАГАНОВ,
Кимё саноати Марказий Қўмитасининг бош техник назоратчиси.

Суратда: Зарбдор тумани «Зарбдор» пахта тозалаш корхонаси тайёр маҳсулотлар бўлими бошлиғи А. Раҳматов (чапда) ва товаршунос Ж. Бўронов иш пайтида.

У. Усмонов олган сурат.

БИЗДАН СЎРАБСИЗ

Саволларга ҳуқуқшунос З. МУҲАММАДЖОНОВ жавоб беради

Шаҳар ичида қатнайдиган автобусда чиптасиз юргани учун фуқарога қандай жазолар қўлланилади?
И. АБДУҚАҲҲОРОВ,
Тошкент шаҳри.

Бу тўғрида Ўзбекистон Республикаси маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 144-моддасига асосан йўловчи чиптасиз автобусда юрган бўлса унга нисбатан энг кам маошнинг ўндан бир қисми миқдорида жарима солинади, яъни энг кам маош 550 сўм бўлганда, жарима 55 сўмни ташкил этади.

Ўғлим кўчада трамвай ойнасини синдиргани учун менга 1650 сўм жарима солишди, Ахир фарзандим атиги 12 ёшда-ку?!
Н. АБДУЛЛАЕВ,
Самарқанд шаҳри

Вояга етмаган болаларни тарбиялаш ва уларга нисбатан таълим бериш борасидаги мажбуриятни бажармаган ота-оналарга Ўзбекистон Республикаси маъмурий жавобгарлик кодексининг 47-моддасига асосан энг кам иш ҳақининг 2 баробаридан то 3 баробаригача миқдорида жарима солинади ва сиздан тўғри жарима ундирилган.

Вояга етмаган фарзандлар учун ундириладиган алимент миқдори ҳақида чуқурроқ тушунча берсангиз...
Юсуф МАХАМАДОВ,
Нигора МАХАМАДОВА,
Қарши шаҳри.

Ота-она аввало вояга етмаган болаларга нисбатан ёрдамга муҳтож фарзандларига таъминот беришга мажбурдир. «Никоҳ ва Оила кодекси»нинг 96-моддасида кўрсатилганидек, бир боласи учун тўртдан бир қисми, 2 фарзанди учун учдан бир қисми, уч ва ундан кўп бола учун ярмисининг, яъни 50 фоиз миқдорида алимент тўлаши керак.

Бунинг учун алимент оладиган томон, масалан, она ўзининг фарзандлари туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхалари, эрининг иш жойидан маълумотнома ва даъво аризасини туман ёки яшаб келаётган шаҳар судига топширади. Суд алимент ундириш ҳақида қарор чиқариб беради.

Навбатдаги саволларга ҳуқуқшунос М. ИБРАГИМОВ жавоб беради.

Тунги навбатчилик пайтда тўланадиган иш ҳақидан солиқ ушлаш мумкинми? Март ойи учун ҳамма ишлаган меҳнатимга 1781 сўм маош чиққан, шундан 481 сўм солиқ ушлаб қолган.
Шу тўғрими?
Б. ИМОНАЗАРОВ,
Наманган шаҳри.

Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган ва чет эл фуқароларининг даромадидан олинадиган солиқ тўғрисидаги қонуннинг 282-ва 12-моддаларига мувофиқ ишчи ва хизматчиларнинг олган барча турдаги ойлик иш ҳақи ва бошқа даромадларидан белгиланган тартибда даромад солиғи ушлаб қолинади.

Тунги навбатчилик қилганлик учун олинадиган тўлов ҳам иш ҳақининг таркибига киради ва шу сабабли сиздан даромад солиғи олиш қонунийдир.

Мен иккинчи жаҳон урушининг II гуруҳ ногирониман. Ҳарбий унвоним «лейтенант», зобитлик унвоним учун пенсиямга қўшимча ҳақ тўланадими?
Ж. РАҲИМОВ,
Самарқанд вилояти, Пахтачи тумани.

Агар Сиз иккинчи жаҳон урушидан кейин зобит бўлиб, ҳарбий хизматни давом эттириб, пенсияга чиққанингизда Сизга унвон учун қўшимча ҳақ тўланар эди. Сиз фақат уруш қатнашчиси II гуруҳ ногирони сифатида Ўзбекистон Республикаси қонунига асосан имтиёзларидан фойдаланиш ҳуқуқига эгасиз.

Долзарб мавзу

МАДАНИЯТГА ЭЪТИБОР ЗАРУР

Мамлакатимиз мустақилликка эришганлигининг беш йиллигини зўр тантана билан нишонладик. Ўтган тарихан қисқа давр мустақил давлатимизни барпо этишнинг дастлабки босқичига якун ясади. Беш йил унчалик катта давр эмас. Бироқ ана шу давр мобайнида мамлакатимиз улкан ютуқларни қўлга киритди, дунё Ўзбекистонни кашф этди. Бозор муносабатларига ўтиш бўйича дадил қадамлар қўйилди. Маънавий омилларнинг демократик жараёнлар билан уйғунлашувига асос солинди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Маънавият ва маърифат» республика жамоатчилик маркази қошидаги «Олтин мерос» халқаро хайрия жамғармасини қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги қарорини барча зиёлилар қатори республика маданий-маърифий муассасаларнинг ходимлари ҳам зўр мамнуният билан қарши олдилар. Мазкур қарор ижроси ноёб санъат асарларини тўплашга, авайлаб-асрашга, халқимизнинг, айниқса ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз равнақини таъминлашда жуда катта омил бўлиб хизмат қилиши шубҳасиздир. Шуларни эътиборга олиб, республика касаба уюшмалари Федерацияси ўз фаолиятини янада жадаллаштиришга, бунда давлат ва ҳокимият органлари билан ҳамкорликни янада кучайтиришга ҳаракат қилмоқда. Буларнинг ёрқин мисолини бошқа барча тизимда бўлганидек Сирдарё вилояти касаба уюшмалари маданият масканларида ҳам кўриш мумкин.

Қатор муаммолар ва масалаларнинг ечимини топишга, вилоят касаба уюшмалари маданий-маърифий муассасалар ходимлари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Жойлардаги бадиий ҳаваскорлик, драматик тўгаракларда амалга оширилаётган ишлар, аҳолининг бўш вақтларини сермазмун ўтказишга қаратилган. Уларда кўплаб халқ ичидан чиққан талант эгалари ҳаваскорлик тўгаракларида ўз санъатларини намойиш этишмоқда.

Республикамизнинг барча вилоятларида бўлганидек мазкур вилоятда ҳам «Ўзбекистон—Ватаним маним» Республика қўшиқ кўрик-танловида касаба уюшмалари маданий-маърифий муассасалари, бадиий ҳаваскорлик жамоалари, яккахон қўшиқчилар ва хор дасталари фаол иштирок этдилар.

Ҳозирги кунда вилоятда 36 клуб, маданият уйи, сарой, 33 кутубхона, 47 киноқурилма ишлаб турибди. Маданий-маърифий муассасаларда 44 та ҳаваскорлик ва техника ижодиёти тўгараклари фаолият кўрсатмоқда, уларда 800 дан ортиқ киши иштирок этмоқда. Кутубхоналар 156 минг китоб фондига эга бўлиб, улардан салкам 14 минг киши фойдаланмоқда.

Маданий-маърифий муассасалар, кутубхоналар ва киноқурилмаларда 210 киши аҳолига маданий хизмат кўрсатади. Улардан 92 мутахассис деҳқон-фермер хўжалиги маъмурияти, қолганлари касаба уюшмалари бюджети ҳисобидан маблағ билан таъминланади. Ишлаётганларнинг умумий сонидан 11,5 фоизи олий маълумотга, 25 фоизи ўрта махсус ва 63,5 фоизи ўрта маълумотга эга.

Бозор муносабатларига ўтиш маданий-маърифий муассасалар, кутубхоналар ва киноқурилмалар фаолиятига салбий таъсир кўрсатганига қарамай вилоят касаба уюшмаси, уларнинг фаолиятини қўллаб-қувватлаш учун амалий чора-тадбирлар кўрмоқда. Тузилаётган жамоа шартномаси ва битимларга уларни маблағ билан таъминлаш, ремонт қилиш, асбоб-ускуналар, турли асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш масалалари киритилмоқда ва уларнинг бажарилиши устидан назорат олиб борилмоқда.

Қурилган чора-тадбирлар натижасида вилоятда кўпгина кўрик-танловлар, фестиваллар, китобхонлар конференциялари ўтказилди. Касаба уюшмалари маданий-маърифий муассасалари туман ва шаҳарда ўтказилаётган турли тадбирларда фаол қатнашмоқдалар, миллий ва умумхалқ байрамлари, тантаналари, армияга кузатиш, пенсияга чиқариш, ишлаб чиқариш илғорларини муборакбод қилиш, пахтакорларга маданий хизмат кўрсатиш ва бошқалар шулар жумласидандир. Жумладан, Боёвут тумани, Боёвут—1 деҳқон-фермер хўжалиги Маданият уйининг ашула ва рақс ансамбли, Сирдарё туманининг «Малик» маданият уйи қўғирчоқ театри ва рақс ансамбли, Ш. Рашидов туманининг «Темур Малик» деҳқон-фермер хўжалиги маданият уйи доирачилар, ашула-чолғу, Сирдарё ГРЭСининг ашула-чолғу ансамбллари, болалар драматик тўгараги катта муваффақият қозонди. «Темур-Малик» деҳқон-фермер хўжалиги маданият уйи (касаба уюшмаси комитети раиси А. Ёқубов, директор А. Тўйчиев) фаолиятини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчи эдик. Маданият уйи кейинги уч йил давомида хўжалик ҳисобида фаолият кўрсатмоқда. Маданият уйи қошида сартарошхона, фотосалон, биллиярдхона очилган, тўйларга пулли хизмат кўрсатиш гуруҳи ташкил этилган. Бундан ташқари хўжалик билан тузилган шартномага мувофиқ маданият уйи ходимлари 10 гектар ерда пахта етиштиришади, 1,5 гектарли ёрдамчи хўжаликка эга. Ана шулар ҳисобига 9 та ҳаваскорлик ва спорт тўгараклари ишлаб турибди. Турли маданий тадбирлар зўр муваффақият билан ўтказилаётир.

Янгиер қурилиш материаллари ва конструкцияси корхонаси Маданият уйи билан шаҳар ЗАГСнинг ҳамкорликда амалга ошираётган ишлари ҳам диққатга сазовордир. Саройнинг шинам фойесида никоҳ тўйлари тантанали равишда ўтказилади. Бу ерда ёшлар учун мусиқалар янграйди, буфет, суратхоналар хизматда.

Касаба уюшмаларининг саъй-ҳаракатлари туфайли юқорида тилга олинган туманлар хўжаликларидаги маданий-маърифий муассасалар, кутубхоналар ва киноқурилмалар ходимлари учун сув, газ, электр қувватидан фойдаланишда имтиёзлар сақланиб қолинган. Уйлари бепул хусусийлаштирилган.

Лекин баъзи касаба уюшмалари ва хўжаликларга клублар, маданият уйлари ва саройлари, кутубхоналар ҳамда киноқурилмаларни тўла сақлаб қолиш ва уларнинг тўла қонли фаолият кўрсатишини таъминлаш имконини бермаяпти. Кўпгина хўжалик раҳбарлари маблағларни тежаш мақсадида, уларни маблағ билан таъминлашни тўхтатиб қўймоқдалар. Маданият бинолари йиллаб ремонт қилинмаяпти, жиҳозланмаяпти. Натижада фойдаланиб бўлмайдиган аҳволга тушиб қолмоқда. Айрим жойларда эса уларни сотишга ёки тижорат соҳаларига ўтказиб юборишга уриниш ҳоллари учраяптики, бу ачинарли ҳолдир.

Таҳлил шуни кўрсатадики, 1990 йилга нисбатан вилоятда маданият уйлари, саройлари бугунга келиб 11 тага, тўгараклар сони 54 тага, қатнашувчилар сони 400 кишига камайиб кетган. Тегишли равишда кутубхоналар 3 тага, китоб фонди, 3,6 минг нусхага, ўқувчилар сони 6 минг кишига камайди. Киноқурилмалар 85 тага камайиб, мавжуд 47 та киноқурилманинг 18 таси ишламаяпти. Автоклублардан эса биттаси ҳам қолмаган. Чунончи, Меҳнатобод ва Ховос туманларининг икки замонавий маданият уйи тижоратчиларга, Бобур номидаги полизчилик ва узумчилик концерни маданият саройи эса хусусий шахсга атиги 100 минг сўмга ижарага бериб юборилган. Оқолтин туманининг Бобур номидаги деҳқон-фермер хўжалигидаги Маданият уйи 10 йилдан буён ремонт қилинмаганлиги туфайли яроқсиз ҳолга келган. С. Сиддиқов номидаги деҳқон-фермер хўжалигида ёзги кинотеатр касаба уюшмаси комитетининг розилигисиз бузиб ташланган, кинобудка эса пивохонага айлантирилган. У. Носир номидаги деҳқон-фермер хўжалигининг ёзги клуби ҳам бузиб ташланган. Вилоятдаги мавжуд клубларнинг 8 тасида ҳеч қандай бадиий ҳаваскорлик тўгараклари йўқ. Кўпчилик маданият уйларининг хоналари ҳеч қандай иш олиб борилмагани учун йиллар давомида хувуллаб ётабди, холбуки уларда сартарошхоналар, пойабзални таъмирлайдиган, техника воситалари устахоналари, мода ательеси, суратхоналар, маданий ва маиший хизмат кўрсатишнинг бошқа турларини очса бўлади-ку!

Меҳнатобод, Ховос, Оқолтин туманларининг кўпчилик кутубхоналари маблағ йўқлигидан (бир неча йилдан буён) китоб сотиб олиши қисқариб кетган.

Яна шуни таъкидлаш керакки, касаба уюшмалари кутубхоналарида олий маълумотли мутахассислар деярли йўқ ҳисобида. Уларда асосан ўрта мактабни тугатганлар ишлашяпти. Шунинг учун ҳам улар кутубхона ишининг энг оддий талабларини ҳам кўпинча бажаришмайди, китоблар кўплаб йўқолади. Шу муносабат билан касаба уюшмалари кутубхоналарини давлат марказлаштирилган кутубхона тизимига ўтказиш, уларга мавжуд биноларни ижара ҳақини олмай бериш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Зеро, Ҳамза номидаги деҳқон-фермер хўжалиги маданият уйида бундай тажриба ўзини оқлади, бу ерда ишдан бўшаган кутубхоначидан тўгарак раҳбари сифатида фойдаланишди.

Юқоридаги мисоллардан кўриниб турибдики, вилоят касаба уюшмалари тизимидаги маданият муассасаларида ютуқлар қатори камчиликлар мавжуд. Вазифа камчиликларни бартараф этишдан иборатдир.

Албатта бу вазифани тезда бажариш мушкул. Лекин булар ҳал қилса бўладиган вазифадир. Бунинг учун ҳар бир жамоа, корхона ва ҳар бир маданият ходими замон билан ҳамнафас бўлиши зарур. Маданиятга зарур эътибор, маблағ ажратишга жиддий киришмоқ лозим. Ана шундагина вилоятда маданий-маърифий ишларда кўзланган мақсадга эришилади.

Рустам ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг маслаҳатчиси, доцент.
Холхўжа МИРЗАЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Бозор иқтисодиётига ўтиш босқичи вақтинча келтириб чиқарган қийинчиликлар ҳаммани синовдан ўтказмоқда. Зеро, жаҳондаги энг тараққий этган давлатлар ана шу имтиҳондан ўтиб, шундан кейингина бугунгидек тўкин-сочинликка етиб келганлар. Минг шукурларким, республикамиз раҳбариятининг шундай шароитда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш юзасидан кўраётган чора-тадбирлари туфайли муаммолар бирин-кетин ўз ечимини топмоқда. Нурафшон кунлар яқинлашмоқда. Шундай экан, президентимиз кўп бор уқтириб ўтирганидек, турмуш ташвишларини енгиллатишда хизмат кўрсатиш тармоқларини такомиллаштириш, савдо шахобчаларида энг зарур озиқ-овқат ва уй-рўзғор моллари бўлишига, мазкур соҳа ходимларининг ўз бурчларига садоқатли, ҳалол ва покиза дилли бўлишига эришиш, бозорларни ҳар хил юлғичлардан, олиб сотарлардан, текин даромадга ружу қўйган кимсалардан тозаламоқ кечиктирилмас вазифалар қаторига киради. Биз бу борада Янгиқўрғон туманидаги аҳволни ўрганган кунимизда қизиқ воқеаларга дучкелдик.

● ИСТЕЪМОЛЧИ МАНФААТИ —МУҚАДДАС

РАҲБАРЛАР ХАБАРДОРМИКАН?

Мана, деҳқон бозоридамиз. Туман боғдорчилик ва сабзавотчиликка ихтисосолашган эмасми, шунинг учун мева, сабзавот сероб. Деҳқон ва боғбон йил бўйи тўккан пешона тери ҳисобига етиштирган маҳсулотини қанчага ёки кимга сотишлиги ўзининг ихтиёрида. Уларнинг тош-тарозилар билан таъминланишига, махсус кийимлар берилишига ва бозордаги санитария-озодалик масалаларига эътирозимиз йўқ. Лекин оби-нон сотилаётган новвойлар турган майдончадаги жанжал эътиборимизни тортди.

— Пуф десанг осмонга учадиган нонга 4—5 сўм сўрагани уялмайсанми — дерди бир оқсоқол қизишиб. — Ахир, биз пулни ердан супуриб олмаяпмиз-ку!

— Буни пиширишниям меҳнати кўп-да, — тоғни урса талқон қиладиган йигит ўзини оқлашга уринарди — Қолаверса, унни топиш ҳам осон эмас.

— Сал ярашадиган баҳона келтир, ўғлим, — оқсоқол яна дакки берди. — Вилоятимизнинг, туманимизнинг ҳамма еридан ғалла чакки битмади. Дўконларда ун бор. Заруратдан оламиз, холос. Касалхонада ётган кампиримни кўриш учун беш-тўрт дона олмоқчийдим. Сал инсоф билан иш юритинглар!

Биз баҳсга аралашишга мажбур булдик ва бир неча новвой қўлидаги нон сифати ҳамда миқдорини ўргандик. Маълум бўлдики, баҳслашган отахоннинг гапларида жон бор. Масалан, Шуҳрат Темирхўжаев сотаётган нонларнинг ҳар донаси аранг 140 грамм тош босди. Ҳолбуки, 4 сўм 20 тийиндан сотилаётган нон камиди 200 грамм оғирликни ташкил этмоғи керак. Қолган новвойлар нони ўлчаб кўрилганда ҳам ана шундай ҳолат уларда ҳам кузатилди. Демак, оқсоқол новвойларга беҳуда инсоф тиламаган.

Кишини ажаблантирадиган нарса шуки, шундоқ туман марказида, Янгиқўрғон шаҳарчасида жойлашган қатор савдо шохобчаларини кўздан кечирганимизда қонун-қоидалар бузилаётганлигини кўриб, раҳбарларнинг қадами дўконларга етармикан, деган ўйга бордик. Чунончи,Одилжон Маҳкамов мудирлигидаги 53-аралаш моллар дўконида турган «Фанта» ва «Пепси-кола» ҳеч қандай ҳужжатда қайд этилмаган. Улар ердан чиққанми, кўкдан тушганми мудирнинг ўзи ҳам билмайди. Бунинг устига нархи осмонда. Дўкондан 50 қадамларча наридаги ошхона буфетида 35 сўмдан сотилаётгани ҳолда бу ерда 50 сўм баҳо қўйилган. Қизиқ, ошхона буфетида-ку маълум сабабларга кўра маҳсулот нархи бирмунча кўтарилади. О. Маҳкамов қаердандир келиб, пештахтадан ўрин олиб қолган матоҳига устама баҳони қаёқдан ёпиштирди экан?

Эътиборхон Дадабоева мудирлик қилаётган дўконда мол тури кам. Тўғри, У Вазирлар Маҳкамаси томонидан кўрсатилган 8 турдаги маҳсулот мавжудлигини исботлашга уринди. Бироқ шартнома асосида узоқ жойдан келтирилган ҳар килоси 60 сўмликдан ўсимлик ёғининг баҳосига ҳар кимнинг ҳам бели чидаш бермайди-ку! Агар шунга салгина пул қўшилса уни бозордан ҳам бемалол сотиб олиш мумкин. Ёки туман савдоси мутахассислари дўкон пештахталарини қўл чўзсангиз етмайдиган нархдаги молларга тўлғазиб қўйишнинг ўзи билангина иш битмаганлини, ижтимоий ҳимоялаш, бу бугунги осон кечмаётган кунларимизда одамлар оғирини енгиллатиш, меҳнат билан топилаётган ҳар тийин маблағини ўз ўрнига сарфлашдан иборат эканлигини тушунмасмикан?

Бизни танг қолдирган бир ҳангома хусусида алоҳида тўхталиб ўтмоқчимиз. Юқорида тилга олинган аралаш моллар дўконида нон сотилмаётганлигига ажабландик. Ахир, бу ерда аҳоли зич яшайдиган бир неча қишлоқлар жойлашган-ку.

— Нон дўкони иморатимизнинг орқа томонида, — бу ҳақдаги саволимизга жавобан қайтарди Э. Дадабоева.

Дўкондан чиқишга чиқдик, аммо харчанд ахтармайликки, Дадабоева таъкидлаган нон дўконини топа олмаймиз. Охири, атрофдагилардан сўрашга мажбур бўлдик.

— Анови каравотда чой ичишаётган уч кишидан бири сотувчи, — деб кўрсатди йўловчилардан бири.

Сотувчи Маҳкамжон Мирзабоев одамижонгина йигит экан, бизни илиқ кутиб олди-да, йўқлаганлигимиз боисини билмоқчи бўлди. Сабабини айтдик.

Маҳкамжон дарҳол олдимизга тушди ва қишлоқ хонадонларидаги хўжалик мақсади учун қўл учида қаторлаб қуриладиган сингари пастаккина хоналардан бирининг эшигини очди.

— Марҳамат, хуш келибсизлар!

Аввалига биз йигитни ҳазиллашаяпти, деб ўйладик. Негаки, ташқари томондан ҳам бу ерда дўкон борлигини билдирувчи бирон ёзув ёки белги қўйилмаган. Ҳатто, пол қилинмаган, санитария ва тозалик талаблари хусусида жиддийроқ бош қотирилмаган, яна такрорлаймизки, хонанинг ўзи сингари тахта бўлакларидан шоша-пиша ясалган бир неча қаватли мосламага (пештахта дейишга оғиз бормайди) тахланган бўлка нонларни кўриб, нима дейишни ҳам билмай қолдик. Очиқроғи, қўштирноқ ичидаги шу қабилдаги дўкон очиш ташаббуси ташкилотчиларининг дидига тасанно, дейишдан бошқа иложимиз йўқ эди.

Биз ўнга яқин савдо шахобчасига кириб ўрганганимизда кўп жойларда молларга нарх ёрлиқлари қўйилмаганлигининг гувоҳи бўлдик. Бунинг сабабини қайси бир сотувчи ёки дўкон мудиридан сўраманг, жавоб тайёр: «ҳозиргина бор эди, тушиб кетибди».

Бу борадаги сўзимизнинг исботи учун битта мисол келтирамиз. Туман марказида ҳар қандай кишининг ҳавасини келтирадиган ҳашаматли «Дустлик» универсал дўкони бор. Эгри ўтирсанг ҳам тўғри сўзла, деганларидек, дўкон раҳбарларининг мана шу мураккаб кунларда ҳам турмуш кечириш учун асқотадиган молларни қаердандир топиб келтириб пештахталарни тўлдиришганлигига тасанно айтасиз. Қани энди шунга яраша савдо қонун-қоидаларига ҳам амал қилинса! Афсуски, «Универмаг» биноси олдида ёйма усулида сотилаётган молларнинг бирontасида нарх ёрлиғини учратмадик.

— Ёрлиқ ёзиш ҳаёлимдан кўтарилибди, ичкарида бор эди, — лекин ҳаммасининг баҳосини ўзим биламан, — сотувчи Маҳмудахон Ҳакимованинг жавоби шу бўлди.

Барибир, Маҳмудахоннинг гапидан қониқмадик. Негаки, 200 — 300 хилдан ортиқ кийим-кечак ва саноат моллари нархининг қайси бири ёдида сақланади. Харидор бечора аёлнинг оғзидан чиққан нархда пул тўлашга мажбур. Бундай сотувчилар мабодо адашган маҳалларида ҳам ўз фойдаларига адашадилар... Ўзимиз гувоҳ бўлган шу зайлдаги камчиликларни туман матлубот савдо ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти раиси Ойбек Туйчибоевага етказмоқчи бўлиб борганимизда идорасидан топмадик. Мақоламиз бошланишидаги мулоҳазаларимизни қайтаришга мажбурмиз: савдо тармоқларидаги ҳозиргина тилга олинган нуқсонлардан унинг хабари бормикан? Умид қиламизки, бу борадаги ўзибўларчиликларга тезроқ барҳам бериладиа ва уларни тузатиш учун таъсирчанроқ чоралар кўриладими?

Ҳамидхон ДОЛИБОЕВ,
Наманган вилояти санитария-эпидемиология станцияси ходими.
Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ.

МАЪНАВИЯТ ХАБАРЛАРИ

«ТУРКНИНГ БОШ БЎҒИНИ...»

Дунёда йигирмадан ортиқ туркий тил мавжуд. Туркийларнинг умумий нуфузи эса икки юз миллиондан ошади. Бу халқлар яшайдиган ҳудуд ер юзининг Шарқдан Ғарбга томон ҳам, Шимолдан Жанубга қараб ҳам кенг ёйилган.

Ўзбеклар эса ана шу умум туркий элнинг бош қавмларидан ҳисобланади. Тарихан ҳам шундай бўлиб келган эди, ҳозир ҳам шундай.

Мустақиллик шарофати билан эса тилимизнинг мавқеи тамом ўзгарди. У чинакам давлат ва сиёсат тилига айлана боряпти. Бугун республикамиз ва хорижий мамлакатлару халқаро ташкилотлар ўртасида тузилаётган ҳужжатлар ўзбекча матн билан биргаликда имзоланяпти. Секин-аста ўзига хос ўзбек дипломатияси тили шаклланяпти.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида ўзбек тилига давлат тили мақоми берилган кунни нишонлашга бағишлаб ўтказилган йиғинда шулар ҳақида сўз борди.

Мажлисни вазирнинг биринчи муовини У. С. Исмоилов кириш сўзи билан очди.

Вазирлик масъул ходимлари — адабиётшунос, Халқаро Аҳмад Яссавий мукофоти соҳиби Султонмурод Олим, тарихчи олим, «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби» Гога Ҳидоятов, шоир Насриддин Муҳаммад тилимиз тарихи, уни тараққий эттиришнинг бугунги муаммолари, бу тилда яратилган бой ва гўзал сўз санъати ҳақида гапирдилар, ўзбек шоирларининг сара шеърларидан намуналар ўқиб бердилар.

Хайрулла ТЎХТАЕВ,
«Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази.

АЗИЗЛАРНИНГ АЗИЗИ

Юртимизнинг ҳар тошида бир буюкнинг ҳоки бор. Шунинг учун ҳам буне бизга муқаддас замин фарзандлари деб қарайди.

Хўш, Ўзбекистонимиздан чиққан буюкларнинг энг буюги ким?

Бутун Ислом олами биз — туркистонликларни, бошқа кўп зоти шарифларимиз қатори, айнан Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорийни берган тупроқ эгалари бўлганимиз учун бошига кўтаради.

Ислом оламини қўя турайлик. Ҳатто, Ғарб дунёсининг ман-ман деган кутубхоналари ҳам хазинасида Имом Бухорий китоблари сақланаётгани билан мақтанади.

Бухоройи шарифда таваллуд топган, Самарқанднинг Челак қишлоғида дафн этилган бу зоти муборак пайғамбаримиз — Муҳаммад алайҳи-с-саломдан қолган ҳадиси шарифларни ҳадди аълосида ўрганиб, тартибга солган, ҳақиқийсини сохтасидан ажратган, сарагини -саракка, пучагини-пучакка чиқариб берган.

Ҳадислар эса ислом суянадиган Қуръони каримдан кейинги иккинчи асл манба ҳисобланади.

Афсуслар бўлсинким, биз йиллар давомида бу улуғ ватандошимиз ҳаёти ва фаолиятидан бехабар бўлиб қолган эдик. Истиқлол шарофати билан Имом Бухорий саҳиҳ этган «Ҳадис» китоби тўрт жилдлиги чоп этила бошлади. «Чўлпон» нашриёти яқинда нашрдан чиқарган «Имом Бухорий таърифи» деган китоб эса муҳаддис ҳаёти ва фаолиятини ёритишга бағишланган. Уни ислом дунёсидаги мўътабар китоблар асосида таржима ва изоҳлар йўли билан Саид Азим Муҳаммад Али тартиб берган.

Яқинда «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказида ана шу китоб тақдимномаси бўлиб ўтди.

Саид Азим Муҳаммад Али ушбу нашрдан кўзланган мақсад, унинг яратилиш жараёни, буюк муҳаддис фаолиятининг аҳамияти хусусида сўзлаб берди.

«Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказининг раҳбари Н. Аминов, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги диний ишлар бўйича қўмита ходими А. Ҳайдаров, Ўзбекистон Республикаси фанлар академияси Шарқшунослик институти катта илмий ходими У. Уватов, Тошкент Давлат автомобиль йўллари институти доценти Ф. Зикруллаев, Тошкент Давлат дорилфунуни доценти Ҳ. Муҳаммадхўжаевлар китоб ҳақида фикр-мулоҳаза юритиш билан бирга, бу улуғ бобомиз меросини ўрганиш борасида таклифлар ҳам баён этдилар.

МАЪНАВИЯТ ВА ИНСОНПАРВАРЛИК

Бу икки тушуна бир-бирига жуда боғлиқ. Ана шу иккаласини боғлаб турадиган соҳалардан бири эса —тиббиёт.

Респбулика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ҳамда Тошкент шаҳридаги Акмал Икромов тумани соғлиқни сақлаш бўлими ҳамкорлигида ўтган анжуман буни яна бир карра исботлагандек бўлди.

«Амир Темур даври ва миллий маънавият» мавзуига бағишланган бу йиғинни туман ҳокими Ў. Алихўжаев кириш сўзи билан очди.

Шифокорлар малакасини ошириш институти тиллар кафедраси мудири, доцент Т. Бобохўжаев, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик марказининг бўлим мудири, фалсафа фанлари доктори Т. Саксонов, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш музейи директори, доцент А. Усмонхўжаевларнинг маърузалари тингланди.

Зиёда ҒАФФОРОВА.

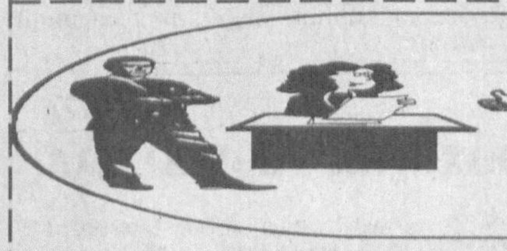

ОИЛА ДАВРАСИДА

Одамийлик сабоқлари

ҲАЛОЛ НИМА, ҲАРОМЧИ?

Илоҳий саҳифалар ва бошқа илоҳий китобларнинг аянчли тақдирини ҳисобга олиб бўлса керак, Худои Таоло Қуръони Мажидни ўз ҳифзу-ҳимоясига олган ва уни то Қиёматтача ўзгартирмай сақлашни ваъда қилган.

Иймон деганда Аллоҳ Таолога ишонмоқ ҳамда унинг пайғамбари Муҳаммад (а.с.)га Тангри Таоло томонидан етказилган хабарларига инонмоқ ва кўнгил билан тасдиқламоқ англашилади. Ислом эса Худои Таолонинг амрига буйсунмоқ демакдир, яъни Унинг буюрган ишларини адо қилмоқ ва таъқиқлаган нарсалардан тийилмоқ демакдир. Ўзингиз қиёслаб кўрсангиз, иймон билан Ислом сўзлари маънодош истилоҳ-атама эканини билиб оласиз. Калимаи тоййибани, яъни «Ла илоҳа иллаллоҳу Муҳаммадур Расулуллоҳ» (Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ, Муҳаммад (а.с.) унинг пайғамбари) калимасини тил билан иқрор қилган, кўнгил билан тасдиқлаган киши мусулмон саналарди. Исломий иймоннинг асосий шарти ҳалол-ҳаромни фарқлаб, шубҳали нарсаларга гумон кўтарилгунча қўл урмаслик ва шунга ярашиқ иш тутмоқ, бирига дилдан-дилдан яйраб амал қилмоқ, иккинчисидан эса бутун вужуди билан жирканиб, тийилмоқдир. Ҳалол-ҳаромнинг фарқига бормайдиган кимса мўмин ҳисобланмайди. Бу фарқлаш мўмин-мусулмонни ғайри диндан, кофирдан ажратадиган бамисоли маҳактошдир.

Мўмин-мусулмоннинг моҳиятини белгилайдиган бу зидди нисбатдош ҳалол-ҳаром истилоҳларининг мазмуни нималарни билдиради, деган савол ўз-ўзидан туғилади. Каломуллоҳда хабар берилишича, Худованди Карим инсонни фақат Ўзигагина ибодат қилиш учун яратган, уни қолган барча маҳлуқотдан азизу-мукаррам қилган ва бу дунёнинг халифаси этиб тайин этган. Бинобарин, бу ўткинчи дунёда инсоннинг Аллоҳ:и Таолога тоат-ибодатни беузр тарк этмай, У ато қилган одамийлик шон-шарафини ҳамиша юксак тутиб ва тайинланган халифалик вазифасини бунёдкорлик, ободончилик билан адо қилиб яшаши ҳалол, аксинчаси эса ҳаромдир.

Тоат-ибодат мазмуни кенг тушунча-истилоҳлар. Ҳар кунги беш вақт намоздан ташқари, ҳалол ризқ излаш ҳамда жамияту кишиларга қилинадиган жамики хил яхшилик ҳам тоат-ибодат сирасига киради. Тоатнинг маъносини тушунтириб қуйидагича марҳамат қилганлар Он Ҳазрат:»«Ибодат - ўн ҳисса, тўққизи ҳалол ризқ излашдир». Мусулмоннинг мусулмонга киройи хушхулқлик билан, лекин албатта сидқидилдан, ҳолисона, беғараз, ҳалол айтган илиқ, баъзан нордон-аччиқ сўзи, берган оқилона маслаҳати, қилган юмуши, моддий ва маънавий кўмаги, далдаси, муомаласи, кўрсатган иззат-икроми, садоқати; меҳр-муруввати, бошқаларнинг ноўрин тажовузи, ҳақорати, таҳқири, таъна-дашномидан ҳимояси, ўзи эгаллаган билимларни ўзгаларга бебадал ўргатиши сингари жуда кўп нарсалар яхшиликнинг ранг-баранг кўринишларидир. Шу боис минг йиллардан бери исломга эътиқод қилиб келаётган халқимиз, «Ибодатнинг энг мақбули одамларга яхшилик қилишдир»,- дейди қатъиян.

«Сендан угина, мендан бугина», қабилида қилинадиган «яхшилик»—миннатли «яхшилик» чинакам яхшиликка кирмайди. Пайғамбар Ҳазратимизнинг ўз умматларини огоҳлантириб айтган гаплари то Қиёматтача долзарб жаранглайверади«Яхшилик-эс-кирмайди, гуноҳ-унутилмайди».

Ҳар бир нарсанинг меъёри, ҳад-чегараси бўлади. Мабодо у қайта-қайта бузилса, нарса ўз муайянлигини, ўзлигини йўқотади, гоҳида ўзининг зиддига ҳам айланиб кетади. Ҳазрати Бедил раҳматуллоҳи алайҳ айтганларидек:

Ҳар нарса меъёрдан ошмаса яхши,

Бошдан ошса, ўтдан баттароқ сув ҳам.

Расулуллоҳ Ҳазратлари бир ҳадисларида марҳамат қилиб дейдиларки: «Ҳар бир подшонинг ўз чегараси бор. Аллоҳнинг Ердаги чегараси Унинг ҳаром қилинган нарсаларидир». Алҳамдулиллоҳи Раббил аламин Қуръони азими Шаънда ҳалолу ҳаромга оид 500 га яқин ҳукм нозил қилган. Ҳадиси Қудсий ва Ҳадиси Шарифларда айни хусусда қанчадан-қанча хитобу итоблар, панду насиҳатлар келтирилгандир.

Қуръони Каримда ва Пайғамбаримиз Муҳаммад (а.с.) суннатларида баён қилинган ақидаларга амал қилиб яшаш исломиятда аҳлоқ деб юритилади. Аҳлоқшунослик тили билан айтганда, исломий ҳалол ва ҳаром амрий (буюрувчи) ҳамда қатағон аҳлоқий нормалар (қоида, намуна, ибрат)нинг худди ўзгинасидир. Маълумки, ҳар қандай айрим киши ўз аслияти ва кундалик хулқ-атворида даставвало ўз фардий (индивидуал)-шахсий эҳтиёж ва манфаатлари тақозоси билан ҳаракат қилади. Масаланинг нозиклиги шундаки, барчанинг фаолияти ва хулқ-атвори зоҳиран бирдек кўринса ҳам, ботиний: ички мазмуни турлича бўлиши мумкин. Ботиний мазмуни жиҳатидан эҳтиёжу манфаатлар ё шахсиятпарастлик, ёки гуруҳпарастлик, ёҳуд жамиятпарастлик, элпарварлик характерига молик бўлиши мумкин. Исломий аҳлоқ нуқтаи назаридан булардан иккитаси иллат ва биттасигина фазилатдир. Ислом фазилатни, яъни жамиятпарварлик, элпарварликни ёқлаб келади асрлар оша.

Исломий ҳалол нормаси турфа касб-кор, ранг-баранг гуруҳ, тоифа, табақа ва синфларга мансуб мусулмонларнинг ўзаро ҳамда турли жамоа ва жамият билан юритадиган алоқа-муносабатларда, муомалада сўзсиз риоя қилиниши лозим бўлган илоҳий қоида-талаблар ва исломий-аҳлоқий қадриятларнинг бутун бир тизими сифатида жамол кўрсатади ва ҳамиша умумжамият манфаатларини муҳофаза қилади. Исломий ҳалоллик ҳамма эзгу фазилатлар, чунончи ростлик ва ростгўйлик, ҳақгўйлик ва ҳақиқатдўстлик, тўғрилик ва тўғрисўзлик, самимият ва самимийлик, ихлос ва ихлосмандлик, виждон ва виждонлилик, адолат ва одиллик, диёнат ва диёнатлилик ҳамда холислик сингарилар орқали намоён бўлади, одатда.

Исломий қатағон (ҳаром) нормаси эса илоҳий қоида-талабларнинг шахсиятпарастлик ёки гуруҳпарастлик манфаатлари тазйиқида бузилишига ҳамда айниб кетишига йўл қўймасликни кўзлайди. Ҳарамзадалик,ҳаромпарастлик жамики манфур иллатларнинг, масалан Аллоҳга ширк келтириш, Унга шерик қилиш, бенамозлик, қотиллик, турфа хиёнаткорлик, порахўрлик, юлғичлик, ичкиликбозлик, гиёҳвандлик, зинокорлик, ёлғончилик, товламачилик, туҳматчилик, чайқовчилик, мунофиқлик сингари кўплаб иллатларнинг онасидир ва ҳаромпараст, ҳарамзада кимса бу дунёда бўлмаса, қабру Қиёматда қилмишига яраша жазога тортилади, муқаррар равишда.

Ҳар қандай аҳлоқ норма, шу жумладан исломнинг аҳлоқ нормаси ҳам гоҳ ҳаётий идел-омол, гоҳида хулқ-атвор рисоласи, гоҳо аҳлоқий баҳо-ҳукм ва шу асосда юзага чиқадиган муайян туйғу (севинч, мамнуният, афсус-надомат, қаҳр-ғазаб) ҳамда маълум хил аҳлоқий муомала-муносабат (илиқ, қўрс-қўпол расмий-совуқ) шаклида намоён бўлади.

Ҳалол-ҳаром нормаси ислом шариатида фарз, вожиб суннат, мустаҳаб, мубоҳ, макруҳ, ҳаром, муфсид сингари амалларга ажратилиб, янада муфассаллаштирилган.

Исломий амаллар асос эътибори билан ҳаққу рост динни ҳамда инсоннинг ақлини, жонини, сиҳат-саломатлигини, наслини, шаън-шарафини, қадр-қимматини ор-номусини, ҳаё-иффатини, обрў-эътиборини муҳофаза қилади, одамийликка зид иллатларни қоралайди, улардан ҳазар қилади. Майда-чуйда инсоний қусрлардан ташқари, Аллоҳнинг қаҳру ғазабини келтирадиган, одамийлик шаън-шрафини қоп-қора балчиққа булғайдиган, ҳаттоки инсон қаторидан чиқарадиган, шу боис даҳшатнок қабуру дўзах азоб-уқубатларига гирифтор қиладиган 300 дан зиёд иллат-гуноҳлар Қуръони Каримда ҳамда Қудсий билан Ҳадиси Шарифларда бирма-бир санаб ўтилган.

Масалан, Пайғамбаримиз ўз Ҳадисларидан бирида шундай деганлар: «Ҳар бир мусулмоннинг моли, обрўси ва қони бошқа мусулмон учун ҳаромдир». Бу лўнда Ҳадис сал кенгроқ шарҳланса, тубандаги маъно келиб чиқади: кишининг не-не заҳмат-машаққат тортиб тўплаган мол-дунёси, пул-ақчасини турли ҳийла-найранг, ўғрилик, зўрлик билан тортиб олиш, мисқоллаб орттирган обрўсини бўҳтон-туҳмат тарқатиб тўкишга уриниш, бировнинг атойи Худо бўлган жонига ноҳақ тажовуз қилиб ўлдириш бошқа мусулмон учун ҳаромдир.

Ҳаром-ҳаричнинг касофати шу қадар қудратлики, ҳатто 99 фоизи ҳалол нарсага атиги бир фоиз ҳаром аралашса ҳам, унинг ҳаммасини ҳаром қилади ва уни истифода қиладиган одам гуноҳкор бўлади. Билиб туриб қаллоб, нопок кимсаки, қурилиш ашёлари бўладими, газлама-мато бўладими барибир ҳаром ва улардан пиширилган таом ҳам, қурилган иморат ҳам, тиктирилган кийим-кечак ҳам ҳаром бўлади.

Мўмин-мусулмонлик моҳияти ва тақдирини белгилайдиган ҳалол-ҳаромни фарқлаш ҳал қилувчи омил эканини Сарвари олам ўзларининг Ҳазрати али Муртазога қилган васиятларида аниқ-равшан баён этганлар:

«- Ё, Али, кимки ҳаром(луқма) егай, қалби ўлгай ва дини йўқолгай ва тезда у заифлашгай ва тоату ибодати мустажоб бўлмагай.

- Ё, Али, ҳар ким ҳалол (луқма) еса, унинг дини кучаяди, дили танг бўлмайди ва кўзлари Худойи Таолодан қўрқиб ёшланади ва унинг дуоси мустажоб бўлади.

- Ё, Али, бу банданинг насибаси жаннатдан ва дини мустаҳкам бўлади, дили қоронғу бўлмайди ва Ҳақ йўлини яхши кўради».

Хулласи калом, исломий аҳлоқ нуқтаи назаридан меҳнатга лаёқатли ҳар мўмин-мусулмон ўз билак кучини, ўз ақлу заковатини ишга солиб, жамият ва халқнинг бирор кори хайрига асқотадиган касб-ҳунар ёки биронта мутахассислик этагини маҳкам ушлаши ва бола-чақасини шунинг эвазига едириб-ичириши, кийинтириши, уй-жой солиш лозим. Ҳалол меҳнат заҳмат-машаққатини тотмай, турфа гирром,эгри, нопок усулу йўллар билан, чунончи порахўрлик, юлғичлик, ўғрилик, бировнинг, халқнинг ҳаққига хиёнат қилиб, чайқовчилик, фирибгарлик кабилар билан тўпланган пул-ақча, мол-дунё, обру-эътибор ҳаромдир. Бу тоифа кимсалар ўз жирканч қилмишларидан Ҳақ Субҳонаҳу Таолога тавбаю тазарруқ қилмай, ўз билганларидан қолмасалар, уларни бу дунёда бўлмаса, у дунёда қаттиқ жазо кутади. Наузан биллаҳи мир эрлик!

Эй раҳмдил ва меҳрибон Роббимиз! Биз, ожиз бандаларнинг ҳаромпарастлик иллатидан халос бўлишимизга Ўзинг мадад қил! Илоҳи, ҳамиша ҳалол луқма ошаб, чирк босган руҳимиз тозарсин, иймонимиз бақувват тортсин! ОМИН!

Миён Содиқ РАББОНИЙ.

Суратда: Ака-ука ПАРДАЕВЛАР. Муаллиф олган сурат

МАНЗИЛЛАРНИ ОРТДА ҚОЛДИРИБ...

Миллионлаб йўловчиларни кўзланган манзилларига эсон-омон етказиб қўяётган Олмалиқ автобус, такси ҳиссадорлик жамиятининг ҳайдовчиси Жумабой Пардаев 16 йилдан бери ўз касбини ардоқлаб келаяпти. Жумабойнинг дастлабки меҳнат фаолияти Олмалиқ шаҳар кўчалари йўналишларида бўлди.Кейинчалик шаҳар атрофи йўналишлари - Телов, Олтин топкан; мана уч йилдирки «Олмалиқ-Бўка» йўналишларида меҳнат қилаяпти.

Шундай улкан автобус ҳам вақтида қаровга, тўғри муносабатга, қисқаси инсон меҳрига муҳтож. Автобуснинг узлуксиз, бенуқсон ишлашида ҳайдовчининг сменадоши билан келишиб ишлашининг аҳамияти катта бўлади. Шуни ҳисобга олиб Жумабой шу паркда беш йилдан буён меҳнат қилиб, тажриба орттирган укаси Йўлчини ўзига сменадош қилиб олди. Энди ҳар бир ишни ака-ука ҳамжиҳатликда қилишади, машинанинг доимо ишга шай ҳолатда бўлишига ҳаракат қилишади.

Темур ҲАЙДАРОВ.

Ривоятлар

ПОДШОҲ ОЛДИДА ҚАТИҚНИ ЭПЛАГАН ИЧАДИ....

Бир латиф таъбли киши замона зайли билан қашшоқлашиб қолибди. Подшоҳнинг олдига бориб: «Шоҳим, мен нон билан қатиқ ейишни яхши биламан», дебди. Подшоҳ бу гапни эшитиб кулибди ва унинг буйруғи билан ҳалиги одамга нон ва қатиқ келтириб берибдилар. Ҳалиги одам косага қатиқдан бироз қуйиб, унга бир миқдор сув қуйибди, кейин унга нон тўғраб, устини румол билан ёпиб қуйибди-да, бир қизиқ ва ёқимли ҳикоя бошлабди. Ҳикоя тугагач, коса устидан румолни олибди ва нон билан қатиқни тановвул қилибди. Сунг подшо шаънига дуо-ю санолар ўқибди. Подшога унинг бу иши маъқул келиб, унга минг тилло беришни буюрибди.

Ўша одамнинг бир қўшниси бор экан. Ундан бўлган воқеани сураб олибди-да, подшо ҳузурига югурибди ва нону қатиқ сўрабди. Унга ҳам нону қатиқ берибдилар. Ҳалиги одам нонни қатиққа ботириб, ҳамма ёғига оқизиб ебди, қолган қатиқни хўриллатиб ичибди, соқол-муйлабини қатиққа булғабди. Подшо ундан: «Билган ишинг шуми?» — деб сўрабди. «Ҳа!» — дебди қатиқхўр. Подшо унинг гарданига ўн қамчи туширишни буюрибди. Уни калтаклаб орқасига тепиб, подшо мажлисидан чиқариб юборибдилар.

МЕРОС ТАҚСИМЛАШ

Қалимда Мушфиқий деган бир камбағал шоир яшаган экан. Отаси ўлгач, у билан синглисига бир ҳовлию, дутор мерос қолибди. Синглиси ҳадеб мерос талаб қилиб келаверибди. Шунда шоир қозининг мулозимию, гувоҳлар иштирокида меросни иккига қуйидагича тақсимлаган экан:

Ердан то шипгача меники,
Томдан то арши аълогача — сеники.
Мана бу дутор бошдан оёғи билан меники,
Ундан чиққан мунгли саснинг бари сеники.

М. ХУДОЙҚУЛОВ тўплаган.

ҚИЁФАТ УЛ-БАШАР

КЎЗНИНГ АЛОМАТЛАРИ

Кимнинг кўзи катта ва қора бўлса, бундай киши суст ва беғайрат бўлади. Кўзлари кичик бўлса, енгил ва фаҳми кам бўлади. Катта-кичиклигида ўртача бўлса, ҳаёли ва вафоли бўлади. Кимнинг кўзи чуқур бўлса, бу ўша кишининг такаббур, фосиқ, ўзгаларнинг молидан, ҳақидан қўрқмайдиган, юраги эгри эканлигидан далолатдир.

Кимки кўзини тез-тез очиб-юмиб турса, бундай киши алдоқчи ва ўғри бўлади. Кимнинг кўзи катта, беғубор бўлса, унинг умри узун, ўзи полвон бўлади.

Агар кимнинг кўзи юмалоқ бўлса, мазкур киши саодатли ва шодмондир. Кўзнинг катта-кичикликда қораликда ўртача бўлиши кишининг хулқи ва одатлари яхши бўлишидан далолатдир.

ТИЛНИНГ АЛОМАТЛАРИ

Тили қора ёки сарғиш киши бадфеъл ва наҳс табиатлидир.

Ҳар кимнинг тили ва оғзининг ичи қизил бўлса, бундай одам бахтли ва хушфеъл бўлади

Ҳисобдонлик машқи

ШАХМАТ БИРИНЧИЛИГИДА

Ўқувчилар оромгоҳида ўтказилган шаҳмат ўйини биринчилигининг ҳал қилувчи босқичида Нодир, Азиз ва Ботир қатнашди. Шаҳматчиларнинг ҳар бири қолганлари билан бир мартадан ўйин ўтказди. Биринчилик қоидасига кўра ғалаба учун бир, дуранг учун ярим очко берилди.

Нодир дастлабки ўйинни Ботирга ютқазиб муваффақиятсиз бошлаган бўлса-да, қолган ўйинларда енгилмади. Умид бир ўйинда дурангга эришиш билан кифояланди. Азиз бир ўйинда ғалаба қилиб, иккинчисида бой бериб, сўнггисини тенг натижа билан якунлади.

Қайси шаҳматчи нечта очко тўплаган ва нечанчи ўринни эгаллаганлигини топинг.

Фозилжон ОРИПОВ.

Газетамизнинг 11 октябрида берилган ҳисобдонлик машқи жавоби қуйидагичадир:

Бобочинор ёши:

Тана айланаси — 6,28 метр. Баландлиги — 31,4 метр. Шохшаббасининг кенглиги — 56,52 квадрат метр. Ёши — 942

БИЗНИНГ МАСЛАҲАТ

УЙ БЕКАЛАРИ УЧУН

Ялтироқ ва кумуш идишларни нашатир спирти билан ҳўлланган юнгли матода артсангиз шу қадар ялтирайдики, кўриб янги дейсиз.

Кирланиб кеттан ёмғирпўш сув ва нашатир спирти аралашмасидан (1 литр сувга ярим стакан нашатир спирти қўшиб) тозаланади.

Нашатир спирти билан йод доғини кетказиш мумкин.

Чарм пальто, сумка ва жомадонларни кир совун, нашатир спирти ҳамда сувдан иборат аралашмада тозалаб, ялтираши учун эса канакунжут мойи билан ҳўлланган матода артилади.

Чойшаб яхши оқарсин десангиз, бир челак сувга бир ош қошиқ нашатир спирти қўшиб чайишингиз кифоя.

Сирли идиш ва товадаги куйиндиларни пичоқ билан қириб тозалашнинг асло ҳожати йўқ. Идиш-товоқларни каттароқ идишга солиб, устидан сув қуясиз, кейин кир совунни қирғичдан ўтказиб унга ташлаб қайнатишга қўясиз. Бир пасда ҳамма кирлари тушиб кетади.

Шифобахш мевалар

АНОР

Анор пўстлоғи, меваси ва мева пўсти, гули истисқо, қўтир, йўтал, ичбуруғ, сариқ касалликларида, сийдик ҳайдаш, тишни мустаҳкамлаш, яраларни ва бошқа касалликларни даволашда ишлатилади. Агар мева пўстлоқларининг кули сариёғ ёки мол ёғи билан яхшилаб аралаштириб суртилса, теридаги йирингли яраларни тузатишга ёрдам беради. Мева пўстлоғидан тайёрланган қайнатма оғиз бўшлиғининг яллиғланишида даво бўлади.

Анор, олма, беҳи, лимон, отқулоқ, ошқовоқ, нилуфар ва кашнични тенг миқдорда аралаштириб қайнатиб, унинг қуюқ шарбатига асал қўшиб истеъмол қилинса, сафро қусиш, кўнгил беҳузур бўлиш ва тиника қуришидан қутулиш мумкин.

ЖИЙДА

Жийда гулидан тайёрланган дамлама (иссиқ ҳолида) турли шамоллаш касалликларида терлатувчи, турли қон оқишларни тўхтатувчи дори сифатида ҳамда бош оғриғи, йўтал ва турли асаб касалликларини даволашда, шунингдек, томоқ оғриғида томоқни чайиш учун ишлатилади.

TV 4.11 — 10.11

ДУШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Хоразм наволари». Мусиқий дастур.
9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Тилларанг ришталар жозибаси».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Бир ўлка-ки...».
10.30 «Жаннат — оналар оёғин остидадир». Публицистик кўрсатув.
11.00 ЎзТВ хазинасидан. Уйғун, Иззат Султон. «Алишер Навоий». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 1-қисм.
12.15 Ўзбекистон телерадиокомпанияси Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
12.45 «Жилолар». Кинодастур.
13.25 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.30 «Совун ўғрилари». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 Истиқлол одимлари. «Пахта — юрт бойлиги».
19.05 Биржа ва банк хабарлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мозийдан садо».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Дилнавоз садолар.
21.40 «Тадбиркорлар клуби».
22.05 «Морена Клара». Телесериал.
22.50 Дилнавоз садолар.
23.10 «Истеъдод».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон». Оҳанглар.
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Камертон». Шеърият.
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.30 «Курьер».
22.50 «Прайм-тайм».
23.00 «Хобби-холл». Қизиқарли дастур.
23.30 — 24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Акмалнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм. 1-серия.

*

Россия жамоат телевидениеси 19.10—21.35

*

21.35 «Мовий қуш». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 22.00—22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25—23.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Умид».
19.40 «Шлягер».
19.50 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.10 «Душанба». Публицистик кўрсатув.
20.20 «Авторейд».
20.30 Эълонлар.
20.35 «Маҳаллада дув-дув гап». Бадиий фильм.
22.05 «Аёл».
22.35 «Спорт-тайм».
23.05 Эълонлар.
23.10 «5+1».
23.40—23.50 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Умид учқунлари». Тележурнал.
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади».
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Санъат сеҳри».
11.30 Футбол шарҳи.
11.45 «Созимиз — овозимиз». Мусиқий дастур.
12.15 ЎзТВ хазинасидан. Уйғун, Иззат Султон. «Алишер Навоий». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 2-қисм.
13.25 «Юксалиш йўлида». Публицистик кўрсатув.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.35 «Ўғирлик». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Табиатшунослар клуби».
18.30 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Альманах—ТВ».
22.20 «Замон».
22.35 Спорт, спорт, спорт.
22.50 Юртим жамоли.
23.05 Мусиқий саёҳат.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 «Дойче Вейле» намойиш этади.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Акмалнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30—9.00 «Телетонг».

* * *

19.10—21.35

*

21.35 «Опера шинавандаларига». 2-кўрсатув.

*

Россия давлат телевидениеси 22.00—22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25—23.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 «Очиқ дарс».
19.45 «Жонли тил».
20.40 «Эсдалик учун дастхат». Ўзбекистон телевидениесининг 40 йиллигига бағишланган кўрсатув.
21.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.00 Эълонлар.
22.05 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
22.20 «Озодлик номидан». Америка тарихи.
22.45 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
23.15 Немис тилида кўрсатув.
23.40 «Жилет-спорт».
00.10 Эълонлар.
00.15—00.25 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Достон қўшиқлари.
8.45 «Қизиқарли учрашувлар».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Мусиқий саёҳат.
10.25 Алифбо сабоқлари.
10.55 «Буни умр дерлар». Телеочерк.
11.10 «Альманах-ТВ».
11.50 «Бир чол ёмғир олдига боргани ҳақида». Мультфильм.
12.00 «Сурнай навоси». Суннатилла Қорабоев.
12.10 «Диққат, тошбақа». Бадиий фильм.
13.30 Ўзбек куйларидан концерт.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 «Тоғлардек юксак қўшиқ». Адабий кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гуллармиз».
18.25 «Бу ёруғ оламда ватан биттадир...».
18.30 «Сўз сизга». Ёшлар учун кўрсатув.
18.40 «Қалбим ардоғида». Ғанижон Тошматов номидаги дуторчилар ансамблининг концерти.
19.10 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 15 дақиқа спорт ҳақида.
21.35 Дилнавоз садолар.
21.50 «Автоолам».
22.05 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.25 «Замон билан ҳамнафас».
22.40 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...».
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.45 «Дойче Вейле» намойиш этади.
23.15 — 00.15 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Оддий мўъжизалар». Телефильм.
18.40 «Атланта йўлларида». Спорт кўрсатуви.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30—9.00 «Телетонг».

* * *

19.10—21.35

*

21.35 «Шоҳсупа сари йўл».

*

Россия давлат телевидениеси 22.00—22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25—23.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Безнен мирас».
19.35 «Қалб тароналари».
20.00 «Тошкент оқшомлари».
20.30 Эълонлар.
20.35 «Сенинг суҳбатдошинг».
21.05 «Шарқ тафаккури».
21.35 Эълонлар.
21.40 «Мезон».
22.10 «Ташриф ва таклифлар».
22.40 Эълонлар.
22.45 «Тошкентнома».
23.15 «Бу ажиб дунё».
23.35 «Гулдаста».
23.55—00.05 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.35 А. Орипов. «Соҳибқирон». З. М. Бобур номидаги Ўш вилоят мусиқали драма театрининг спектакли.
12.25 «Фильм суратга олинди». Кинокўрсатув.
12.45 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Маъфура Муҳамедова.
13.15 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Машъал» — «Нурафшон».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.05 «Маърифат» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Аввал иқтисод».
19.05 «Кўзгудаги акс». Фототанлов.
19.20 Дилнавоз садолар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.15 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.40 «Одобнома».
21.55 Дилнавоз садолар.
22.15 Олтин мерос. «Тўмарис». Фильм-балет.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Трактор» (Тошкент) — «Навбаҳор» (Бухоро).
00.40 Тунги тароналар.
00.55 — 01.05 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Хобби-холл». Қизиқарли дастур.
9.50 «Курьер».
10.20 «Прайм-тайм».
10.30 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
10.50 «АРТ-журнал».
11.05 «Табиат дунёси».
11.55 «Компьютер-Осиё»
12.10 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
12.30 — 14.10 Видео — «О».

***

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 Оҳанглар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.25 «Бизнес-уик».
21.40 «Дойче Вейле» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 «Кинонигоҳ».
24.00 — 00.30 «Спорт қитъаси».

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Моҳир қўллар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30—9.00 «Телетонг».

* * *

18.20—22.50

*

22.50 «Янги қурбон». Телесериал.

*

Россия давлат телевидениеси 23.40—00.15

*

00.15 Эълонлар.
00.20—00.25 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Айчурек».
19.35 «Телевидение — менинг ҳаётим». Г. Ирлин.
19.45 Эълонлар.
19.50 «Каталог».
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «02» тўлқинида.
21.10 «Менинг маҳаллам».
21.40 «Эколот-коктейль».
22.10 Эълонлар.
22.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.45 «Компьютер-ревю».
23.10 «Океандан океангача». USA-круиз.
23.40 «Эллада».
00.10—00.20 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Кекса санъаткорлар».
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ноу-хоу». Изланиш ва натижалар.
10.25 «Соябон менинг ҳамроҳим». Мультфильм.
10.35 Немис тили.
11.05 «Саҳна ҳаёти».
11.35 «Нозигойим». Бадиий фильм.
13.00 «Уйла! Изла! Топ!». Телемусобақа.
13.40 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси бадиий жамоалари яккахонларининг концерти.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Синфдош».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.05 «Йигит омон бўлса...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.10 «Ривоят».
21.30 Репортаж.
22.00 «Морена Клара». Телесериал.
22.45 «Устоз санъаткор». Халқ артисти Сора Эшонтўраева таваллудининг 85 йиллигига.
23.15 «Хуш келибсиз».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Офарин».
00.20 Тунги тароналар.
00.35 — 00.45 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульти-пульти».
9.20 «Таманно».
9.30 Мулоҳаза учун мавзу.
9.50 Дилором наволар.
9.55 Видео янгиликлари.
10.10 Видео — «О».
11.50 — 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 Кинохроника.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00 — 23.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Олтин япроқлар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

7.30—9.00 «Телетонг».

* * *

18.20—21.35

*

21.35 «Коинот».

*

Россия давлат телевидениеси 22.00—22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25—23.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Билиб қўйган яхши».
20.00 «Коинот».
20.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.00 «Монитор-Азия».
21.30 «Замин саховати».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Уй остонадан бошланади».
22.35 «Рангинкамон».
23.05 «Бу бўстон аро».
23.35 Араб эстрадаси.
00.05 Эълонлар.
00.10—00.20 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Эчкининг шохи ўсди». Мультфильм.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Қўшиғим, жон қўшиғим».

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.30 «Хабарнома».
10.40 «Мен ёшликман...». Жаҳон ёшлари кунига бағишланади.
11.40 «Атланта-96» қаҳрамонлари». Боксчи Карим Тўлаганов.
12.00 «Зулматни тарк этиб». Бадиий фильм.
13.25 — 14.25 «Маънавият» видеоканали.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Мактуб».
18.50 «Сиз севган қўшиқ».
19.05 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 Дилнавоз садолар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Азиз сиймолар». Халқ артисти Асад Исматов.
21.45 Дилнавоз садолар.

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.00 «Заковат».
22.10 «Куй ва тасвир».
22.30 «Имкон чўққилари».
22.45 «Кўрсатув тайёрлаш машаққатлари». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...»
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Мусиқий йўлка».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 «Кинонигоҳ».
13.40—14.40 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Мультдаста».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Олтин кент».
20.05 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми» Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15—23.55 Видео — «О».

III

16.55 Дастурнинг очилиши.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.00—21.35

*

21.35 «Жонли сайёра».

*

Россия давлат телевидениеси 22.00—22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Мусиқа — ҳамма учун».
23.00 — 23.10 «Қирғовуллар». Телефильм.

IV

9.00 «Шанба эртаги».
10.00 Эълонлар.
10.05 «Комедиантлар».
10.25 «Клип-антракт».
10.30 «Спектаклдан сўнг».
10.55 Эълонлар.
11.00 «Клип-антракт».
11.05 Кинонинг олтин асри. «Графиня Коссель». 2-серия.

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Олам ва одам».
20.30 «Рақслар қанотида».
21.00 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Комедиантлар».
21.25 Эълонлар.
21.30 «Беш дақиқа ўзинг учун».
21.35 «Хит-коллекция».
21.50 Эълонлар.
21.55 Кинонинг олтин асри. Луи де Фюнес «Бойларнинг аҳмоқона қилиқлари» фильмида.
23.35 «Бу ажиб дунё».
23.50 «Жилет-спорт».
00.20—00.30 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Морена Клара». Телесериал.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
11.40 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 15-кўй.
12.20 «Нурли келажак». Видеоканал.
13.20 Ҳайдар Муҳаммад. «Жиноят устида ушлансин». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.40—15.10 Эстрада тароналари.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ҳамёндаги мўъжизалар ёки...».
18.15 «Ўргимчак тўри». Телесериал.
19.05 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Туҳфа».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлка-ки...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 Илҳом сатрлари.
21.30 Бу мунис лаҳзалар.
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 16-кўй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Финал.
01.30 Тунги тароналар.
01.40—01.50 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультдаста».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Олтин кент».
9.40 «Жозиба».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео— «О».
12.15—14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Мульти-пульти».
18.45 «Таманно».
18.55 «Дармон».
19.05 Мулоҳаза учун мавзу.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.20 Дилором наволар.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мухлис».
21.25 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
22.05 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.45 Видео — «О».
00.20—00.25 Дастур ниҳояси.

III

18.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 18.05—19.00

*

19.00 «Бобур». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 19.10—21.45

*

21.45 Ички Ишлар вазирлиги оркестрининг концерти.
22.15 Эълонлар.
22.20—22.45 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 Эълонлар.
11.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.55 «Парле ву франсе?»
12.25 «Жонли сайёра».
12.45 «Афсоналар ва ҳақиқат». Ҳужжатли кино.
13.25 «Иштирок этувчилар».
13.55 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.25 Киносалон. «Интиқом куни». Бадиий фильм.
16.25 «Дарвоқе».
16.50 «Сенинг вақтинг».
17.20 «Мультикарусель».
17.35 «Телеташриф».
17.45 Эълонлар.
17.50 «Мусиқий Олимп».

18.10—19.45 Туркия телевидениеси.

*

19.45 Эълонлар.
19.50 «Клип-антракт».
20.00 «ТВ IVда етти кун».
20.15 «Биргалашиб куйлайлик».
21.00 «ТВ IV да етти кун».
21.15 «Туризм-ревю».
21.45 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
22.15 «Голливуд-рок». Ёшлар учун мусиқий кўрсатув.
22.40 Киносалон. Пьер Ришар «Ўйинчоқ» фильмида.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

(4-10 ноябрь кунлари учун)

ДАЛВ (20.01-18.02) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввалги ярми омадли, қолгани нахс келиши кутилур. Ҳафтанинг аввалида барча режадаги ишни бажараверишn мумкин. Хусусан, савдо-сотиқ, илмий-ижодий ишлар қилиш шартнома ва битим тузиш кўнгилдагидек натижа берур. Ҳафтанинг кейинги ярмида юз беражак нохушликлардан сақланиш учун иложи борича вақтни оила қучоғида ўтказиш, ҳаром-ҳаришликдан сақланиш тавсия этилур.

ҲУТ (19.02-21.03) ойида туғилганлар учун бу ҳафта нахс аралаш келиши кутилур. Хусусан, ҳафтанинг аввалида ишлар юришмай, бир неча нохушлик юз бериши эҳтимол қилинур. Ҳафта мобайнида пуллик ишларни, бажаришни, иш юзасидан сафарга чиқишни, тўй-ҳашамлар ўтказишни ҳамда шартнома ва битимлар тузишни тўхтатиб турган маъқул.

ҲАМАЛ (22.03-22.04) ойида туғилганлар учун бу ҳафта осойишта ўтиши кутилур. Оилада фарзанд тарбияси билан шуғулланиш, овга чиқиш, оилавий дам олиш мароқли ўтиши эҳтимоли бор. Бошқа кундалик ишлар билан шуғулланиш ҳам мумкин.

САВР (23.04-20.05) ойида туғилганлар учун бу ҳафта омадли бўлиши кутилур. Парвардигорга таваккал қилган ҳолда катта ишларни бошлайвериш мумкин. Жумладан, тўй-ҳашамлар ўтказиш хизмат сафарига чиқиш кўнгилдагидай ўтур. Оилада ва ишхонада қувончли воқеаларга гувоҳ бўлурлар. Қилинган хайр-эҳсон ва садақалар ҳафтадаги омадга яна омад қўшажак, иншооллоҳ.

ЖАВЗО (21.05-22.06) ойида туғилганлар учун бу ҳафта нотинч ўтиши кутилур. Вақтнинг кўпроқ қисмини ўзи ва оила аъзолари маънавий камолотга етишларига сарфлаш айни муддао бўлади. Ота-оналарини зиёрат қилиш, уларнинг дуоларини олиш, вафот этган бўлсалар ҳақларига хайри-эҳсонлар бериш нотинчликни анча юмшатади.

САРАТОН (23.06-21.07) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввалида бошларига кетма-кет қийинчилик ва нохушлик тушиши кутилур. Хусусан савдо-сотиқда катта камомад юз бериши, хизмат вазифасидан озод қилиниши рўй бериши мумкин. Лекин сабр қилинса ва Аллоҳнинг ўзига илтижо қилинса, иншооллоҳ, ҳаммаси изга тушиб кетади.

АСАД (22.07-21.08) ойида туғилганлар учун бу ҳафта нахс аралаш келиши кутилур. Савдо-сотиқ. тўй-ҳашам ва сафарларни қолдириб турган маъқул. Кечаси юриш, маст қилувчи ичимлик ичиш ва бузуқчилик қилиш каби ярамас иллатлардан йироқ юриш лозимдир.

СУНБУЛА (22.08-22.09) ойида туғилганлар учун бу ҳафта омадли бўлиши кутилур. Хизмат сафарига чиқиш, тўй-ҳашамлар ўтказиш, шартнома тузиш кўнгилдагидек тугаши умид қилинур. Айниқса, оилада ва муҳаббатда қувончли воқеалар юз бериши эҳтимоли бор.

МЕЗОН (23.09-22.10) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввали тўрт куни омадли, қолгани нахс келиши кутилур. Шунинг учун ҳафта бошида катта ишларни бажариб олиш керак. Хусусан, маблағни савдога қўйиш, раҳбарлар ҳузурига кириш, тўй-ҳашамлар ўтказиш кўнгилдагидек тугаши кутилур. Қолган кунларида нохушлик юз бериши мумкин. Шунинг учун Аллоҳга илтижо қилиб, барча ишларла ўта эҳтиёткор бўлиш талаб этилур.

АҚРАБ (23.10-21.11) ойида туғилганлар учун бу ҳафта оддий кунлардан иборат бўлади. Хизмат сафарига чиқиш, тўй-ҳашамлар ўтказиш билан бемалол шуғулланиш мумкин. Мазкур ҳафтада ўз соғлиқлари тўғрисида ўйлашлари ҳам айни муддаодир. Бу ҳафтанинг тинч ўтиши кишини бировнинг ҳақидан қўрқиши, ёлғондан сақланиши, ваъдага вафо қилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

ҚАВС (22.11-21.12) ойида туғилганлар учун ҳафтанинг аввалги икки куни нахс, қолгани эса омадли келиши кутилур. Шунинг учун аваалги кунларда иложи борича пул ишларига аралашмаслик, шартнома ва битим тузмаслик, хизмат сафарларидан воз кечиш лозим. Ҳафтанинг қолган кунларида Аллоҳга таваккал қилиб, барча режадаги ишларни бошлайвериш мумкин. Иншооллоҳ барча ишлари юришиб кетади.

ЖАДИЙ (22.12-19.01) ойида туғилганлар учун бу ҳафта омадли келиши кутилур. Бу кунрлари барча ишлар билан машғул бўлиш мумкин. Оила бюджетига анчагина маблағ тушиши, узоқ кўрмаган қадрдонлар билан учрашиш, беморлар шифо топишлари кутилур. Ҳафта давомида ота-оналарни зиёрат қилиш, уларнинг дуоларини олиш талаб этилур. Валлоҳу Аълам.

Спорт

«НАВБАҲОР» ШОҲСУПА МАРРАСИДА

Олий табақа футбол карвони ҳадемай ўз манзилига етиб келади. Чемпионат якунланишига бир тур қолганда эса олтин, кумуш ва бронза медал эгалари маълум бўлди. Шарҳимиз аввалидаёқ биз Наманганнинг «Навбаҳор» жамоаси футболчилари, уларнинг устозларини ҳамда мухлисларини бешинчи миллий чемпионатимизнинг ғолиби унвони билан муборакбод этамиз.

Ҳа, «Навбаҳор» клуби футболчилари кўп йиллик умидлари амалга ошди. Наманганлик футболчилар бешинчи миллий чемпионатининг тўртинчи турида пешқадамликни ўз қўлларига олиб, бугунги кунгача ўтган 166 кун мобайнида турнир жадвалининг биринчи поғонасини ҳеч кимга бермай келдилар. «Навбаҳор»чилар, айниқса, биринчи давра мусобақаларини кўтаринки руҳда ўтказишди. Улар ўн беш учрашувнинг ўн учтасида ғолиб чиқиб икки ўйинни дуранг билан якунладилар. Бирор мусобақада ҳам бой беришгани йўқ. Рақиблари дарвозасига 36 та тўп киритиб, ўз дарвозаларидан 8 та тўп ўтказиб юборишди ва 41 очко жамғаришди. Бугунги кунгача ўтказилган иккинчи даврада эса 32 очко тўплашди.

Наманган шаҳридаги «Навбаҳор» стадионига тўпланган минглаб мухлислар «Навбаҳор»ни ўз спорт тарихидаги биринчи чемпионлик унвони билан қизғин қутладилар. Наманганлик футболчилар мухлислар кўнгилларидагидек ўйин кўрсатиб, кеча «Янгиер» клубини 5:1 ҳисобида енгишди ва сўнгги тур олдидан 73 очко жамғардилар.

Мамлакатимизнинг тўрт карра чемпиони «Нефтчи» жамоаси иккинчи давра учрашувларида ўз имкониятлар даражасида қатнаша олмай, бир неча муҳим очколарни бой берди фарғоналик футболчилар Жиззахда «Сўғдиёна» жамоасига қарши майдонга тушдилар. Учрашув меҳмонлар устунлигида ўтди. 4:1 ҳисобида ғолиб чиққан «Нефтчи» жамоаси 29 учрашувдан сўнг 69 очкога эга. Сўнгги турда фарғоналик футболчилар Марғилоннинг «Атласчи» жамоасини қабул қиладилар. Мусобақа «Нефтчи» фойдасига ҳал бўлган тақдирда ҳам улар 72 очко жамғара олишади. Демак «Нефтчи» жамоаси бу йил кумуш медал билан қаноатланади.

Ўтган йилги чемпионатнинг кумуш медал совриндори Марказий ҳарбий спорт клуби футболчилари ҳам ўз мавқеаларини бироз, бой бериб қўйишди. Сўнгги тур олдидан Тошкент армиячилари «Нефтчи» клубидан ўн очко ортда қолишмоқда. 6 ноябр куни Урганчнинг «Динамо» жамоаси билан бўладиган учрашувдан қатъий назар Марказий ҳарбий спорт клубига мамлакат бешинчи миллий чемпионатининг бронза медали топширилади. Кеча армиячилар Тошкент вилоятининг «Дўстлик» жамоа хўжалиги стадионида майдон эгаларини 4:3 ҳисобида енгишди.

Термиз армия спорт жамоаси футболчилари кечаги турда Андижоннинг «Наврўз» жамоасини қабул қилишди. Учрашув 3:2 ҳисобида андижонлик футболчилар фойдасига ҳал бўлди. Чемпионат давомида термизлик футболчилар жуда бўш ўйнаб 29 учрашувнинг 19 тасида ютқаздилар. Бор йўғи тўрт ўйинни ўз фойдаларга ҳал қилиб, 6 мусобақада дурангга эришишди.

Чемпионат якунланиш арафасида тўп урарлар баҳсида «Навбаҳор»чи Олег Шацких ва «Дўстлик» жамоаси ҳужумчиси Жаъфар Ирисметовлар рақиблар дарвозасига 23 тадан тўп киритиб руйхатни бошқариб боришаяпти. Учинчи ўринни эгаллаб турган «Атласчи» ҳужумчиси Ойдинбек Алиев ҳисобида эса 22 та тўп бор.

УЛУҒБЕК АҲРОРОВ.

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси, Тошкент Молия институти ходимлари касаба уюшмаси қўмитасининг раиси, Республика тармоқ касаба уюшмаси ташкилоти тафтиш комиссиясининг раиси, Республикада хизмат кўрсатган халқ таълими ходими, доцент

САЪДИ ҲАЛИЛОВИЧ АБЛЯТИФОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«П И Р С»

ХУСУСИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИ ТИББИЙ УСКУНАЛАРНИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ СОТАДИ:

«Орва-Ретина» рентген плёнкаси; 70х30,5, 70х60 ҳажмли «Орва-Ретина» (Германия) флюора плёнкаси, тасмаси;
Буюртма бўйича РО-6, РО-9 наркоз берадиган аппарат; 2,5 ва 10 мл. граммли бир марта ишлатиладиган нина дори (шприц)лар;
70х50 смли вафелли сочиқлар ва 50х50 термо-қоғозлар;
Бир марта қон ва эритма қуювчи мослама (Германия)
Қондаги қандни якка тартибда аниқлагич (Жонсон-Жонсон маҳсулоти);
УЗС Алоқа-500-1100 аппаратлари датчиклари билан (Япония);
Бир ва 6-12 каналли электрокардиограмма аппарати (ЭКГ);
Рентген ускуналари, флюора аппаратлари;
Эндоскоплар ҳамда Қон анализаторлари;
«Олтой» фирмаси тракторларига тиркаладиган 3-4-5 ва 6-8 ярусли плуг (суқа)лар;
П-702 ПЯШ-5 плуг тиши; Плуг тиргаги;
Т-4 трактори учун А-01 двигатели ҳамда унинг эҳтиёт қисмлари (гильза, поршен);
Ёқилғи насослари; кийдириладиган сальник (қоплама)лар; тормоз лентаси;
Понасимон тасма ва бошқа эҳтиёт қисмлар.
Буюртмалар шартномага асосан етказиб берилади. Ҳақ тўлаш турлича. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларига айрибошлаш ҳам мумкин.

Манзил: Тошкент шаҳри, Ивлев кўчаси 62-уй. (Собиқ «Радость» магазини рўпарасида).
Телефонлар: (3712) 55-93-06, 55-91-42, факс 54-67-23.
Эрталаб соат 8.00 дан соат 17.00 гача мурожаат этиш мумкин.

TSI

Тошкент ҳисоблаш техникаси ва информатика «ХТИ СПЕКТР» (VTI SPECTR)/жамоа корхонаси

ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН НУСХА КЎЧИРИШ ТЕХНИКАСИ ҲАМДА УНГА ЗАРУР БЎЛГАН АШЁЛАРНИ СОТАДИ:

	Баҳоси
Ялтироқ, ерлиқбоп, 2 қават урашга мос (рулонларда),шишага епиштириладиган ерлик учун ҳамда шоколад конфет ва консерваларни урашда ишлатиладиган қоғоз 1 килограмм	200 сўм
HP 2-3P/HP 4L селенли барабан	3300 сўм
Копи КИТ КОНИКА, КИТ РИКО	30.000/18000 сўм
Нусха кучирувчи, купайтирувчи	
AGFA-45 аппарати	150.000 сўм
AGFA-45 учун сортер	20.000 сўм
RX 5009 тонери (100 грамм учун)	1000 сўм
ККМ 32 ммх40(хорижий) учун қоғоз	15 сўм(нақд)
ККМ 37,5 ммх50 м учун қоғоз	18 сўм(нақд)35 сўм
ККМ 40 ммх120(МДХ) учун қоғоз	18 сўм(нақд)40сўм
ККМ 44ммх50м(хорижий)учун қоғоз	40 сўм
Марказий плата 286-20	2000 сўм
Марказий плата 386 DLC	5300 сўм
Процессор CPV 486 DLC	3100 сўм
Сопроцессор FPV 287-12	300 сўм
Мультикарта	1800 сўм
Видеокарта 256-512	3000/3500 сўм
Акселератор диски(гардиши)	3200 сўм
Коннектор RG 45/48	75 сўм
ШИП «Электроник»(химояловчи фильтр)	1600/1800 сўм
Дисковод MD 5201 180 КБ	1200 сўм
HDD 20 mb (ST-225)	3400 сўм
Дисковод FDD 3,5"	4000 сўм
Клавиатура TURBO 105 кл	2000 сўм
Корпус MINITOWR	5500 сўм
ST-225 венчестер шлейфи	360 сўм
Овозли карта Saund master 16bit	5500 сўм
Centronix кабели	400 сўм
Mous holder мосламаси уйчаси билан	850 сўм
Mous мосламаси учун гиламча	200 сўм
CKLML позицион линейкаси	200 сўм
5,25" тозалаш дискетаси	300 сўм
3,5" тозалаш дискетаси	300 сўм
3,5" TVC 1,2 Мб дискетаси	70 сўм
3,5" VERBATIM (тефлон) 1,44 дискетаси	96 сўм
3,5" BASF 1,44 Мб дискетаси	85 сўм

3,5" COLDTROM дискетаси	60 сўм
Ёзув машинкалар учун кўп марта фойдаланиладиган картрижлар:	
Smitcovona	700 сўм
Olivetti	660 сўм
Samsung	700 сўм
принтерлар учун картрижлар:	
HP DJ 600(қора) учун картриж	4500 сўм
HP LJ 4L-4P учун картриж	11000 сўм
HP LJ 5L/5 ML учун картрижи	10000 сўм
«seikona» SP-1000 картрижи	350 сўм
«Star-1500/2400» картрижи	300 сўм
«Panasonic» картрижи	320 сўм
«Hyndai-920» картрижи	350 сўм
«Epson 800» картрижи	300 сўм
«OKI MICROLINE 183 картрижи	350 сўм
«Robotron» картрижи	350 сўм
CPF-136 лентаси	10 сўм
Буёқли лента (халқа) 13х20	14 сўм
Буёқли лента (халқа) HD 13х5	14 сўм
Буёқли лента (халқа) HD 13х8	14 сўм
Буёқли лента (халқа) HD 13х10	14 сўм
Буёқли лента (халқа) HD 8х8	12 сўм
Буёқли лента (халқа) HD 8х5	15 сўм
Ғалтакдаги буёқли лента HD	11 сўм
ДИПЦ (Д4164,СМ 8164) микро схемаси	150 сўм
МВ 3V учун аккумулятор	250 сўм
МВ 3,6V учун аккумулятор	320 сўм
12В/0,17А блок вентилятори	700 сўм
Бошқа комплеклар	
Автомобиль антенаси	60 сўм
Универсаль съемник	100 сўм
Автомобилнинг реле-регулятори	450 сўм
УН/27 купайтиргич	100 сўм
ТДКС 9/2 трансформатори	150 сўм
Мультитестер	1000 сўм
Ярим ўтказгичлар ва микро схемалар	шартнома бўйича

Контрактдаги оргтехника компьютерлари ва улар учун зарур ашёлар етказиб берилиши мумкин. Лента ва принтерларни элтиб бериш бўйича шартнома тузамиз. Улгуржи мол оладиганларга камайтирилган нархда сотилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 42-уй, «Мирзо Улуғбек» метро бекати ёнида.
Телефонлар: (3712) 78-20-92, 78-20-88. Факс: 78-14-09

ИШОНЧ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир
Саидакром САЙДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф.МУЛЛАЖОНОВ, М.ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТЎЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР

Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Жиззахда —3—82—18. Наманганда — 6—22—10. Самарқандда — 35—64—24. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

• Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
• Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
• Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.

• Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

• IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г— 0653. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 19.00. Масъул навбатчи: Нодир АЛИМОВ.